

DEBRECZENI ÚJSÁG

Tekintő
Bérmentve.

ELŐFIZETÉSI ÁRA HELYBEN ÉS VIDEKEN
HÁROM PENGÓ, NEGYEDÉVRE 9 PENGÓ.
EGYES SZÁM VÁSÁRLÁSÁNÁL ÁRA
HÉTKÖZNAP 10 FIL. VASÁRNAP 20 FILLÉR
KIADÓHIVATAL KOSSUTH-U. 3. I. E. T 141

HÁJDUFÖLD

SZERKESZTŐ: FELELŐS SZERKESZTŐ:
TRAN GYÜLA. VITEZ KOLOSVÁRY-BORCSA MIHÁLY.

SZERKESZTŐSEG ÉS NYOMDA: JÓZSEF
KIR. HERCEG-UTCA 16. SZÁM ALATT,
SZERKESZTŐSEG TELEFONSZÁMA 3-48,
A NYOMDA TELEFONSZÁMA 3-47,
KIADÓHIVATAL KOSSUTH-U. 3. I. E. T 141

A történelem ünnepe

Még szemünk előtt kavargó a színek örvénylő pompája, amely Budavárból a Milenciumi emlékműhöz és hatszáz ezer magyar hősi halott sírkövéhez kísért a Szent István jobbját, az állam, az egyház, a társadalom minden fényességei között. A romjaiból feltámadt kis Magyarország, a történelmi múlt nagy Magyarországnak dicsőséges emlékeit elevenítette meg, amikor e nagy nemzeti ünnepen ékességeibe öltözött. Hiába tekintünk szét akárhol Középeurópában, seholsen találunk ilyen ünnepet. Történelem nélküli népeknek lehet propagandájuk, erőt felüli produkciójuk, de Szent István-napjuk nincs, mert multat csak papíron tudnak csilágni s nem gyártanak mesterségesen tényeket. Szent István és az ő Magyarországa pedig történelmi tény volt és történelmi valóságként irányítja még ma is — a térképre rajzolt határok ellenére — az életet. S minél erőszakosabb akar lenni az a politikai spekuláció, amely darabokra törte Szent István birodalmát, annál elevenebb erővel jelentkezik az élet valóságában a meg nem semmisíthető tények. Az a szörnyű vívódás, amelyben Középeurópa gazdasági, kulturális, faji élete vergődik, a szentistváni gondolat tényeinek leírhatatlan, elemi adottságából folyik. A geográfiai egység, az egymásra utalt népek azonos érdeke, gigászi erővel üt vissza a történelmi Magyarország testét a latorai feldaraboló generáció kezére.

Nem véletlen, hogy a nagy gazdasági és szociális nyomor és mind ez nem is pusztán a világháború ércikrombolásainak következménye. Azért nyomorog és vívódik a népek tömérdek milliója, mert a szentistváni gondolat diadala nélkül nincs a győtrő problémáknak igazi megoldása. Nem véletlen tehát az sem, hogy a Szent István-nap jelentősége, bensőséges megünneplése és külső fénye, egyre nagyobb erővel emelkedik. Ebben az ünnepben a történelem tanulsága bontakozik ki, az igazságot szomjúhozó népek sóvár szemei előtt. Gonosz és ostoba emberek ütöttek sebet az igazságon. Pedig az igazság az emberi korlátoltság fölött mindig győzedelmeskedik. Az igazság az, hogy a Kárpátok koszoruját nem lehet kirádrozni az élet valóságából. Az igazság az, hogy a történelmi Magyarország népei nem a magyar faj pusztá uralomgyáának elnyomott áldozatai, hanem a közös sors, a közös életfeltételek testvérei voltak. Ezer évig nem állhatott volna meg Szent István birodalma, ha az csak az elnyomás, a jogtalan faji érvényesülés színtere lett volna. De fennállott, mert a szentistváni ország nem könyvekből kiolvasott el-

mélet, nem fúriangos diplomáciai alkotás, nem ádáz propaganda kiagyalása volt, hanem Istentől alkotott egység, munkával, vérrrel megszentelt valóság, a népek lelkéből fakadó testvériség, mert „kard hódította, bölcsesség tartotta, vér es verejték szentelte meg a hazát”.

Ennek az igazságnak megérzése él Nagymagyarország egyre inkább győtrődő s a történelem tényeire egyre inkább rádöbbenő népeiben.

A Szent István-nap fénye, jelentősége, bensőséges átélése emelkedik, mert emelkedik a sötét tábor határ fölül az igazság megismerésének derengése. Lehetetlen, hogy Európa előbb-utóbb rá ne ismerjen arra az egyetlen gyógyszerre, amely megszabadítja a vívódások bizonytalanságainak nyomása alól. Az idegenek, akik itt járnak s akiknek figyelő szemei ide tekintenek, valamennyien élő tanúi annak, hogy

milyen feszítő s történelmi formáló ereje van Szent István tradícióinak. A Szent István-nap egykor kegyeletes ünnep volt, ma már a történelmi monumentális tényei nyilatkoznak meg benne. A Szent István-nap egyre emelkedő jelentőségű ünnepe a magyarságnak és testvérnepeinek s a világnak tanulnia és okulnia kell, ha vezetői békét, boldogulást s emberségesebb jövőt akarnak.

GRANDIÓZUS MÉRETEKBEN FOLYT LE SZENT ISTVÁN NAPJA

Világra szóló pompával ünnepelte hatszáz-ezer ember a szent király emlékét

Az egész katolikus világ hódolt az árpádházi szentek emlékének — A millenáris ünnepségek óta nem volt annyi lenyűgöző látványosság a fővárosban, mint a szerdai ünnep

A magyar törvényhozás az országgyűlés kupolacsarnokában áldozott Szent Imre emlékének

Budapest, augusztus 20. A magyar főváros és az egész magyar nemzet szinte soha nem látott fényűző, páratlanul impozáns külsőségek között ünnepelte Szent István napját, amely méreteiben a millenáris ünnepségekkel vetekedett. Erre az alkalomra az ország minden részéből külön vonatok szállították fel az érdeklődőket és az ünnepségeken rengetegen vettek részt külföldiek is. A főváros olyan hatalmas idegenforgalmat bonyolított le, amely vetekszik bármely nagy külföldi metropoliséval.

A pápai legátus főpapi miséje

A Szent István-napi ünnepségeknek kiemelkedő rész volt a hatalmas körmenet, amelyre már reggel fél-nyolc órakor megkezdődött az előkelőségek felvonulása. A Bazilikát környező utcákat pedig a kora hajnali órákban megszállotta a közönség. A Bazilikában Sincero pápai legátus pontifikált ünnepi szentmisét. Mészáros János érseki helytartó, a Szent Jobb öre diszes kísérettel hozta át a Bazilikába a Szent Jobbot. Közben egymásután érkeztek meg az ország előkelőségei: a főpapi kar tagjai, Albrecht királyi herceg, József kir. herceg és József Ferenc királyi herceg, Vass József miniszterelnökhelyettes, a külföldi követségek és az előkelőségek megszámlálhatatlan sorozata. Kilenc órakor Serédi hercegprímás, majd egy szárnysegéd kíséretében a Kormányzó felesége, utána fekete diszmagyarban gróf Bethlen István miniszterelnök, Angelo Rotta pápai nuncius, Izabella, Stefánia, Gabriel-

la, Augustia, Zsófia és Magdolna királyi hercegnők jöttek meg.

A Kormányzó érkezése

Pontban kilenc órakor kürtöző felvezte a Kormányzó érkezését, akit a honvéd zenekar a Himnusz hangjával fogadott. A Kormányzó a katonai előkelőségek kíséretében a Bazilika szentélyében tenartott disz-

Serédi hercegprímás beszéde

Ezután a pápai legátus hatalmas segédlettel megkezdte főpapi miséjét. Az evangélium után Serédi Jusztinián hercegprímás mondott szentbeszédet előbb latin, azután magyar nyelven. Beszéde elején az ünnepség jelentőségéről szólt, majd így folytatja: — Magunkat a régiekkel összevetve szeretünk magasabb kultúrákkal dicsekedni. De megelégedünk róla, hogy igazi kultúra csak ott lehet, ahol a szakszerű földműveléssel, a fejlett iparral és kereskedéssel, a tudományokkal és nem tér a nemzet minden rétegére. Le-művészetekkel karöltve jár a lélek nemessége is. Ez pedig el sem képzelhető, ha vallásos és erkölcsös életet nem élnek itt az egyesek, ha szétzülnek a családok, ha elfordul Istentől egykor hatalmas nemzetünk. És mikor így elmélkedem, szívem elszorul, mert félek, hogy — ha őszinték akarunk lenni — vádolnunk jelszavak leple alatt miként kap

helyet foglalta el. Közvetlenül a Kormányzó után érkezett meg Sincero Alajos bíboros, a pápa legátusa, aki kíséretével együtt ezüst harsonák zengése közben vonult be a Bazilikába. Ott volt a bécsi hercegérsek, a müncheni hercegérsek, a palermói bíboros, Anglia primása, Lengyelország primása.

kell önmagunkat és nemzetünket. — Vagy nem látod-e testvér, miként rohan minálunk is a fényűzés, a kapzsiság, az érzékiesség veszedelmes lejtőjén lefelé az ifjú és öreg? Nem látod, hogy pusztul a magyar, mikor még meg sem született? És nem veszed észre, hogy hangzatos erőre nyilvános életünkben is a hitbéli közönyösség, amely pedig biztosan a hitetlenségre vezet? Világraszóló ünnepünkön ország-világ előtt ki merem mondani, hogy nem lesz itt enyhülés, amíg igazán meg nem tér a nemzet minden rétege. Legyen ez a Szent Imre-jubileum nálunk és mindenütt kiinduló pontja egy új, Isten Szíve szerinti életnek. A Bazilikában tartott ünnepélyes szent mise ideje alatt a Bazilika teraszán, az Opera előtt, az Oktogon-téren és a Köröndön felállított tábori oltároknál szentmise és szentbeszéd volt.

Páratlanul hatalmas méretű felvonulás

Még tartott a Bazilikában a pápai lovasrendőrök pompás diszszakasz legátus fényes miséje, mikor végig a nyitotta meg a körmenetet. A Szent István-téren és a Deák-téren gyűléző cserkészcsapatok indultak a főváros felé.

Kilenc óra után pár perccel felér lovasrendőrök után... Jöttek lovas-

Juk alatt az angolok, a franciák, az osztrákok, a svájci cserkészek, aztán szinte végeláthatatlan sorban az árvalányhajas magyar cserkésziük.

Repülőgépkattogás hangzott. Közvetlenül a házak fele föltt iramodott végig az Andrássy-uton egy repülőgép.

Ellenzés, taps, kendőlobogtatás köszöntötte a kék-fehér díszmagyar ruhás, pártás félegyházi szivgardista leányokat, lilomos és pápai zászlós seregüket.

Fehér selyembe öltözködve lépkedett köztük egy szőkefürtös szépség. *Aranyos korona a fején, lilomszál a kezében: Szent Imre herceg* Megszázaszorozott a taps ereje, amikor feltűntek a kis matyók, fiúk és leányok csodás viseletükben.

Amerikai magyarok, tiroliak, erdélyiek a körmenetben

Határtalan lelkesedés fogadta a hatalmas amerikai és magyar zászlók alatt vonuló amerikai magyarok zárandók csapatát, melyet díszmagyaros hölgyek közönsége vezetett. Elénk feltűnést keltett a tiroli zárandokok nagy csoportja, amely ősi tiroli viseletben vett részt az ünnepségen. Az innsbrucki lövészek, alsznia, wilteniek, zillerstaliak mintegy háromnegyed órán keresztül vonultak fel az Andrássy-uton. Könyves szemmel és tomboló lelkesedéssel üdvözölte a tömeget az erdélyiek deputációját. Kijutott az ovációból a franciáknak, lengyeleknek.

Csodálatos látványt nyújtott a céhek felvonulása. A régi pesti céhek eredeti évszázados öltözeteikben vonultak fel, a legtöbben magukkal hozták régi jelvényeiket, céhtábláikat is. A vallásos egyesületek, kongregációk, misszió társulatok, magyar ruhás hölgyek hatalmas csoportja után a bajtársi egyesületek fegyelmzett pompás századait fogadta tomboló tapssal a közönség. Feledhetetlen látványt nyújtott a vitézek fekete ruhás serege, amely címeres zászló

alatt vett részt a felvonulásban. Ezután egy rohamisakos díszszázad következett, majd a díszruhás hajduk hozták a vidéki törvényhatóságok lobogóit.

A Szent Jobb a körmenetben

Ezután közel ezer szerzetes és világi pap jött énekelve, fehér karigben. Követték őket az apátok, prépostok, prelátusok, majd a felszentelt és megyéspüspökök, valamint az érsekek. Díszruhás bányászok sorfala között hozták ezután az árpád-házi szentek ereklyéit nagy pápai asszisztenciával. Az ereklyék

A Kormányzó impozáns ünneplése

Díszes kísérettel, testőrök sorfala között haladt vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország Kormányzója. A hatalmas menet kétoldalon elhelyezkedett embertömeg, kitörő lelkesedéssel ünnepelte a Szent Jobb-körmenetben résztvevő államfőt. Régióta nem volt alkalma Budapest lakosságának s a vidékről érkezetteknek arra, hogy ilyen hatalmas, mindenkit magával ragadó, impozáns ünnepségekben részesítse Horthy Miklós Kormányzót.

— Éljen a Kormányzó! Éljen Horthy Miklós! — zúgták a tizezrek, amerre a menet elhaladt, kalaplengetve üdvözölték, a zsúfolt ablakokból kendőket lobogtattak, itt-ott virágcsokor hullt alá a magasból s minden egyes utcasarkon, ahol a Kormányzó alakját megpillantották, elemi erővel tört ki a spontán lelkesedés s az üdvözlések tartottak, amíg csak a menetnek ez a része el nem haladt.

A királyi hercegek után gróf Bethlen István vezetésével haladtak a kormány tagjai, az országgyűlés két házának elnöksége, a zászlósorak, a legelső biróság képviselői, a felsőház és a képviselőház tagjai s a polgári és katonai küldöttségek. Díszszázad és rendőrök díszszakasz

után vitték a várplébánia zászlóit, amelyek közvetlenül megelőzték a Szent Jobbot magába záró ereklyetartót.

A Szent Jobb kíséretét az egyetem és a székesfőváros tanácsa, valamint a koronaőrök adta. Utána ment a Szent Jobb öre az asszisztenciával, majd kíséretével a pápai legátusa, Amerre a legátus elhaladt, mindenütt felzúgott az éljen. Ugyanekkor lelkes ünneplésben részesítették az ezután felvonuló biborosokat is, akiknek sorát Magyarország hercegprímása zárta be. A biborosokat a pápai nuncius követte.

zárta be a menetnek ezt a részét, amely után felcsatlakoztak az egyesültek, testületek, plébániák küldöttségei.

A pápai legátus áldást oszt a milleniumi emlék előtt

A milleniumi emlékmű tövében díszes tábort oltárt állítottak fel.

Apponyi ünnepi beszéde a parlament Szent Imre emléktáblájának leleplezésén

A Szent Imre-ünnepségek sorát László elnök állott, míg a felsőház tagjait Széchenyi Bertalan gróf, a felsőház alelnöke vezette. Két óra körül vonult be a kupolacsarnokba Sincero Alajos kardinális, a pápa legátusa nagy kísérettel, akit az alsó- és felsőház nevében Almásy László és Széchenyi Bertalan gróf üdvözölték.

A Budai Dalárda a magyar Himnusz énekelte el, majd Almásy László felkérte Apponyi Albert grófot, hogy Szent Imre herceg ünnepi beszédét mondja el. Apponyi Albert gróf az emléktábla előtt felállított emelvényre lépett, mondotta el nagyhatású beszédét.

Ettől balra állott a biborosok emelvénye, jobbra pedig a pápai legátus trónusa, pár lépésre tőle a Kormányzó diszhelye.

A Hősök emlékkövet előtt helyezték el azt az emelvényt, amelyre a Szent Jobbot és az árpád-házi szentek ereklyéit tették. Amikor az ereklyéket elhelyezték az emelvényen, Mészáros János érseki helytartó az asszisztenciával az oltárhoz vonult, ahol rövid ájtatosságot végzett. Ezután Sincero Alajos pápai legátust áldást osztott, mire a körmenet résztvevői a pápai és a magyar Himnusz énekeltek el. Az előkelőségek, először a Kormányzó, majd a pápai legátus, a biborosok és a kormány tagjai erre elhagyták az ünnepség színhelyét. Most megkezdődött a körmenetben résztvevők felvonulása és tisztelgése az árpád-házi ereklyék előtt. Ennek végzetével a Szent Jobb öre autón a várkapornába vitte a Szent Jobbot, ahol megkezdődött a nyolcnapos ájtatosság.

A Szent Imre-ünnepségek sorát László elnök állott, míg a felsőház tagjait Széchenyi Bertalan gróf, a felsőház alelnöke vezette. Két óra körül vonult be a kupolacsarnokba Sincero Alajos kardinális, a pápa legátusa nagy kísérettel, akit az alsó- és felsőház nevében Almásy László és Széchenyi Bertalan gróf üdvözölték.

A Budai Dalárda a magyar Himnusz énekelte el, majd Almásy László felkérte Apponyi Albert grófot, hogy Szent Imre herceg ünnepi beszédét mondja el. Apponyi Albert gróf az emléktábla előtt felállított emelvényre lépett, mondotta el nagyhatású beszédét.

— Midőn mindkét ház elnökének meghívásából az emlékmű felavatására felszólalok, — mondotta Appo-

TARCA

A „hohstapler

Írta: Curt Krispien.

Seeger, középkori magántisztviselő, — tisztességes ruházatban és régi csekélységekkel — eltekintve, tisztességes gondolkodásmóddal, — egyszerűen olyan ember, amilyen százezerrel akad Berlinben, felszállt este a villamosra a Lutzowtérre, hogy haza utazzék. A pótkocsi hátsó perronján foglalt állást, rendszeresen megváltotta jegyét s aztán kinézett a tovasuhanó utestre.

A Nettelbeck utcán egy ellenőr kapaszkodott a kocsihoz. Előzékeny, öreg bácsi, meglehetősen ázott állapotban. Udvarias szalutálásra emelte kezét sarkára ellenzőjéhez, melyről csepegett az esővíz és kérte a renézt. Seeger menetjegyét. „Pocsék idő van máma” — jegyezte meg eközben. „Az már bizonyos” — válaszolt Seeger. Rövid és szellemesnek sarkát s ceruzájával vonást húzott egyáltalán nem nevezhető párbeszédre. Most Seeger következett s az vcl ez, amelynek azonban később, vcl ez, amelynek azonban később, mint kiderül, bizonyos jelentőséget kölcsönöztek a körülmények.

Az ellenőr megvizsgálta a jegyet, letépte egyik sarkát, húzott rajta egy vonást a ceruzájával, majd a kocsi belsejébe ment, mert a perronon ebben nem tartózkodtak.

Nyikorogva és rázkódva kanyarodott be a villamos a Kleist-utcába. Seeger kényszerűen volt megkapasz-

kodni s ekkor eszébe ötlött, hogy meglehetősen fáradt. De minek is áll itt kinn? Odabent a kocsiiban, ugy-látszik, van még üres hely. Bement tehát s rövid körültekintés után leült az ablak mellett. Sajátságos dolog, hogyha némely urak autóbuzson, vagy a villamoson helyet foglalnak, az véletlenül mindig egy-egy fiatal hölgygel átellenben történik, aki többnyire csinos. Mint ebben az esetben is. Seeger mély megelégedést érzett s fáradtsága szempillantás alatt tovatűnt.

— Odaadó hódolód vagyok, — mondotta tekintete a szemben ülő kisasszonynak, — és hajlandó vagyok érte minden áldozatra, — természetesen bizonyos határok között.

Am a fiatal hölgy elutasítólag viselkedett. Rövid pillantással napirendre tért Seeger felett, aztán félreállt.

Ekkor ért oda az ellenőr, aki a kocsi elölről hátrafelé járta végig. El-kérte a lány jegyét, letépte, egyik sarkát s ceruzájával vonást húzott rajta. Most Seeger következett s az ellenőr már kinyújtotta a kezét, mire megegyeszer udvariasan szalutált és továbbment. Seeger kurta fejbiccentéssel köszönt.

Ez az eset megragadta az ifjú hölgy érdeklődését, aki azonnal egész figyelmét Seeger felé irányította.

Ki vagy te, — kérdezték személtelen kíváncsisággal. — Ki vagy te,

akivel ilyen különleges udvariassággal bánnak? Talán egyik városi tanácsos, vagy valami más nagyfőú?

Seeger megérezte az érdeklődést s nem habozott kihasználni az adott esélyeket. Meghajolt, lekötelezően mosolyogva s halkán és gyorsan megszólalt: „Ugy tetszik nekem, valami felvilágosítással szolgálhatok. Látom magán.”

A kisasszony is mosolygott. „Nos igen — csak annyiban, mert az ellenőr udvariasan köszöntötte magát, ahelyett, hogy a jegyét kérte volna.”

„A magyarázat igen egyszerű, — felelte Seeger, — nekem nem kell jegyet váltanom. Tisztviselője vagyok a Villamos társaságnak. Főtisztviselője” — füzte hozzá.

A hölgy álméklodott.

„Ah! Talán éppen igazgató?”

„Nos igen, — válaszolt hanyagul Seeger, — így szólitanak a hivatalban.”

Alapjában véve nem tetszett neki a dolog. Ugy érezte, kissé túlnem a határon. Vagy nem széllhámoskodás már az ilyesmi? De a lány olyan csinos volt, különösen, ha mosolygott.

„Mondja csak, — kezdte újra az ifjú hölgy fojtott hangon, — nem tudna nekem egy ingyenes bérletet szerezni? Ugy gondolom, ez nem okozna különösebb nehézséget magának.”

„Semmiség, kisasszonyom. De előbb mégis jobban meg kellene ismerkednünk. Azt sem tudom, kihez

van szerencsém. Meghocsát nekem, de egy ember az én állásomban, nemde, megért engem? Tekintettel kell lennem...”

„Természetes, — mosolygott a lány, — hiszen maga még azt sem tudja, hogy hívjak. Hédi Linke a nevem. Bőrszakmában dolgozom.”

„Dietrich igazgató”, — mutatkozott be Seeger könyved meghajlásal. Hirtelen nem jutott más név az eszébe. „Meddig utazik még tulajdonképpen?”

„Meddig? Az attól függ! A kisasszony maga sem tudja biztosan. És amíg megfontolta a dolgot, hosszán és vizsgálódva nézett rá. Seegernek melege támadt: most következ a döntés és ez idegessé tette. Kihuzta a zsebkendőjét, hogy megtörölje a szemüvegét s ekkor valami fehér hullott a padlóra: egy papírdarab, letépett sarokkal, a hátán egy ceruzavonás: a villamosjegye. Seeger hamar rá akart lépni, hogy eltakarja, de az ifjú hölgy gyorsabb volt. Felkapta a jegyet és gondosan megszemlélte.

„Mi ez?” — kérdezte dühös mackokaszemekkel.

Seeger hirtelen számot vetett magában, van-e célja a tagadásnak: azt állítani, hogy nem tudja, mimódon került a jegy a zsebébe, vagy valami efféle, — de érezte, itt már semmi sem segít. Leleplezték.

„Adjá csak vissza, — felelte hát mogorván. — Látja, hogy átszálló jegy. Szükségem van rá, mert itt leszállok!”

(Kb7)

nyí. — nem lehet más feladat, mint az, hogy kifejezést adjak a gondolatnak, amely a magyar törvényhozóknak ezt az elhatározását segálta, amely őket vallásküönbség nélkül arra bírta, hogy azt magukévá tgyék. Ez a gondolat hagyományos magyar gondolat, de ma kiváltképpen időszerű annak hangsúlyozása. Megörökítette azt már az a tény, hogy hivatalos törvénygyűjteményünk, a magyar carpus jurist, Szent István királynak Imre herceghez intézett intelmei vezeték be: — tehát a jogszabályok összefoglalását a legfőbb hatalom gyakorlására vonatkozó erkölcsi tételek hangsúlyozása. Ez a tény meghódolás az erkölcsi fölénye előtt.

— Hasonlót cselekszik a mai magyar országgyűlés, midőn Szent Imre emlékét ünnepli. A Szent Imre-ünnepély ösztönszerű reakciója az egészségesebb és a magasságokba törő emberi léleknek ama szennyes áradat ellen, amely azt már-már elborítja.

— Az ünnepnek ez a jelentősége önmagában is indokolná a törvényhozás érdeklődését. De azon belső összefüggésnél fogva, amelyben az erkölcsi világrend összes megnyilvánulásai egymással állanak, kitágul a Szent Imre-ünnepély jelentősége és az erkölcsi tisztaság követelményét az egész vonalon hirdető nemzeti tüntetés válik és hódolatá a nemzetfenntartó erkölcsi erők fenntartása előtt.

— Akik ilyen intelmeket vésnek márványba és helyeznek el törvényhozói otthonukba, első szent királyunkat követve, szent fiának emlékével kapcsolatosan, azok elsősorban azt a kötelezettséget vállalják, hogy azokat törvényhozói működésükben maguk is kövessék, mert csak ezzel hódolnak igazán az örökéletű erkölcsi törvényeknek. Ilyen súlyos tételnek szokatlanul ünnepléses alakban való idézése nem lehet pusztá szólam; a márványtábla, amelybe ilyen szemeket vésünk, nem lehet csupán faldisz. Hitvallás ez, amely kötelez és mint ilyen, de csakis mint ilyen, ünnephez méltó, lélekemelő tény.

Apponyi Albert gróf nagyhatású beszéde után szétvált az emléktáblát letakaró nemzeti drapéria és elővilágított a többméter magas márványtábla, amelynek felső részét Szent Imre liloma, királyi hercegi koronája és árpádházkorabeli címerek díszítik.

Széchenyi Bertalan gróf, a felsőház alelnöke ekkor a törvényhozás két házának köszönetét tolmácsolta a pápa delegátusa előtt, aki magyarul a következőket mondotta:

— Nagyon köszönöm kedves figyelmeiket. Isten védje Magyarországot és Magyarország kormányzóit! Éljen Szent István és Szent Imre herceg emléke! Éljen Magyarország!

A közönség lelkesen megéltette a pápa legátusát, Almásy László, a képviselőház elnöke mondott még köszönetet a Szent Atya képviselőjének, aki újból felmelkedett helyéről és így szólt:

— Éljen Magyarország!
A szép ünnepség a Szózat elnevezésével ért véget.

Estély a képviselőház elnökénél

Almágy László, a képviselőház elnöke szerdán este fél 10 órakor teát adott a képviselőházban, amelyre hivatalosak voltak a fővárosban tartózkodó külföldi előkelőségek és közéletünk kiválóságai.

Az előkelőségeket Almásy László házelnök és felesége fogadta. Nemsokkal fél 10 óra után érkezett Sincero pápai legátus, akit lelkes éljenzéssel köszöntöttek. A Budaj Dalárda élénkelte a pápai himnuszt, majd Almásy László házelnök a pápa legátusa elé lépett és hozzá latin nyelven beszédet intézett, amelyben felajánlotta az ország hízának miniatűr mását.

Sincero pápai legátus latin nyelven mondott köszönetet a szép és megható ajándékért. A Budaj Dalárda végül élénkelte a nemzeti Himnuszt, majd utána sorban valamennyi résztvevő nemzet himnuszát.

Az országgyűlés Szent Imre tá-

lájának leleplezése után gróf Klebelsberg Kunó vallás- és közoktatásügyi miniszter adott villásreggelit a pápa legátusa tiszteletére.

Este fél nyolckor pedig József királyi herceg Disztéri palotájában látta vendégül ebédre a pápa követét és a külföldi kardinálisokat.

Kormányzói garden party Gödöllőn

Csütörtökön a főváros 38 templomában végezték a hívek a szent áldozást. A közös szentáldozásnál a szentséget elsősorban a vendégeket itt időző biborosok, érsekek, püspökök és apátok szolgáltatták ki miséjük keretében a híveknek.

Sincero kardinális, akinek tisztele-

tére Walkó Lajos külügyminiszter délben a Park Clubban adott villásreggelit, a délelőttöt pihenéssel és látogatók fogadásával töltötte, délután 5 órakor pedig bibornoktársaival együtt és a többi meghívott egyházi és világi kitünőséggel együtt Magyarország Kormányzójának kerti ünnepélyén jelenik meg Gödöllőn.

Vasárnap utazik el Sincero

Sincero Alajos pápai prelátus vasárnapig marad Magyarországon. — Vasárnap délután 6 órakor a biboros legátus Szentkirályi-utcai lakásáról kíséretével a déli vasúti pályaudvarra hajtat, ahol 6 óra 15 perckor induló vonattal visszautazik Rómába.

GENFBE UTÁZIK A MINISZTERELNÖK

Bethlen István gróf résztvesz a Népszövetség szeptemberi ülészakán

Magyarországot érklő kérdések kerülnek szőnyegre Genfben — Elhalasztják az egységspárt lillafüredi értekezletét

Budapest, aug. 21.

Bethlen István gróf miniszterelnök szerdán a Szent Imre emléktábla leleplezése után a kora délutáni óráktól kezdve megbeszélést folytatott a kormány tagjaival s ezért nem vehetett részt Almásy László házelnök estélyén sem. A miniszterelnök először Vass József népjóléti miniszterrel folytatott tanácskozást és Vass József részletesen tájékoztatta Bethlen István grófot a távolléte alatt történt fontosabb politikai eseményekről. Ezután Wekerle Sándor pénzügyminiszter, majd Zsitvay Tibor igazságügyminiszter jelenték meg a miniszterelnök előtt, akinek a tárcájuk körébe tartozó ügyekről tettek jelentést. A belügyi kérdésekről Sztranyavszky Sándor államtitkár referált Bethlen István grófnak, aki előzőleg Scitovszky Béla belügyminiszterrel folytatott hosszabb tanácskozást. De jelentést tett tegnap délután a miniszterelnöknek Darányi Kálmán miniszterelnökségi államtitkár is, a miniszterelnökség ügyeinél.

Bethlen István gróf miniszterelnök szerdán délután hosszabb ideig tárgyalta Pesthy Pál volt igazságügyminiszterrel, az egységspárt elnökével is, aki ma délelőtt is felkereste a miniszterelnököt és több, mint félórát tartó beható tanácskozást folytatott vele. Bethlen István gróf miniszterelnök Pesthy Pállal folytatott tanácskozásaiból arra következtettek, hogy a legutóbb megállapított szeptemberi pártértekezlet terminusa halasztást szenved. Bethlen István gróf miniszterelnök szintén résztvesz a Népszövetség szeptember első napjaiban tartandó tanácskozásain s így nem jelenhetne meg a szeptember 4-ére kitűzött pártértekezleten. A genfi népszövetségi tanácskozáson Magyarországot érintő igen fontos kérdéseket, így elsősorban a kisebbségi kérdés kezelését tárgyalják.

Eppen erre való tekintettel maga a miniszterelnök fogja most Magyarországot képviselni. Ilyen körülmények között csak később döntenek arról, mikor tartásák meg az egységspárt értekezletét, amelyen Bethlen István gróf miniszterelnök személyesen részt kíván venni.

A miniszterelnök mostani tanácskozásain a fontosabb gazdasági kérdéseket is megtárgyalta s elsősorban beható tájékoztatást kért arra vonatkozólag, hogy milyen intézkedések történtek legutóbb a munkanélküliség enyhítése érdekében és milyen tempóban indítják meg most azokat a közmunkákat, amelyeknek fedezete a költségvetésben van felvéve, vagy

amelyeket a törvényhatóságok végezhetnek el.

Minisztertanács csütörtökön

A miniszterelnökségen csütörtökön délelőtt 11 órakor minisztertanács volt Bethlen István gróf miniszterelnök elnöklété mellett.

A minisztertanácsról félhivatalosan a következő közlést adták ki:

— A kormány tagjai a mai minisztertanácson tájékoztatták Bethlen István gróf miniszterelnököt a távolléte alatt az egyes tárcák kö-

Éles konfliktus a Népszövetség egyik bizottsága és az angol kormány között

Elhalasztják a Népszövetség tanácsülését

Genf, aug. 21.

Beavatott népszövetségi körökben úgy tudják, hogy a népszövetségi tervektől eltérően nem szeptember 5-én, hanem csak szeptember 8-án, hétfőn veszi kezdetét. Az ülészak elhalasztásának oka az a feltűnő keltő konfliktus, amely a Népszövetség mandátumbizottsága és az angol kormány között a legutóbbi napokban keletkezett a palesztinai kérdésben. A mandátumbizottság ugyanis a nyár folyamán tartott ülésein rendkívül éles kritikát gyakorolt az angol kormánynak Palesztinával szemben tanúsított magatartása felett. Ez alkalommal a bizottság azt a véleményét nyilvánította ki, hogy Nagybritannia nem teljesítette azt a

kötelezettségét, amelyet Palesztinával, mint mandátum alatt álló területtel szemben vállalt.

A mandátumbizottság megszövegezte, hogy az angol kormánynak annak idején módjában lett volna könnyűszerrel elejét venni az antiszemitaizmus kibrobbadásának. Az angol kormány rendkívül erővel hangu válaszigyűlésben utasította vissza a mandátumbizottság vádait és újból haragozta ismeretes álláspontját, hogy a mandátumbizottságnak nincs joga hasonló kritikát gyakorolni a fölfött, hogy valamely állam hogyan közigazgatja a mandátum alatt álló területet.

Ez a huzavona kínos kommentárlásokra ad alkalmat.

A szovjet ostromállapotot hirdetett, mert a parasztok nem akarják bevetni földjeiket

Kovno, augusztus 21.

A moszkvai sajtó egyre-másra közli a legújabb számadatokat, amelyek a szovjet idej mezőgazdasági terveinek eredményére vetnek világot. A Szovjetország külön-külön vidékeiről befutó jelentések, amelyek az aratás eredményéről, a gabonabeszedeéről és az őszi vetésről számolnak be, egyre világosabban mutatják, hogy Szovjetország elmelezése komoly nehézségek előtt áll. Csak nemrég még a parasztoknak a gabonabeszedéssel szemben kifejtett ellenállása okozott nehézségeket a hatóságoknak. Most hivatalos moszkvai jelentések arról

számolnak be, hogy az őszi vetés, amelyet éppen az aratás körüli bajok miatt a munkával túlhalmozott moszkvai hatóságok kénytelenek voltak kissé elhanyagolni, katasztrófális állapotban van. A Fekete-tenger vidékén, Középoroszországban, Északoroszországban, Nizsnijovgorod környékén és Ivanovszkban kihirdették az ostromállapotot.

A Fekete-tenger-vidéken, ahol a hivatalos tervek szerint szeptember 3-ig be kell fejezni az őszi vetést, eddig még csak 0,9 százalékban hajtották végre a tervet. Az északi vidéken az arányszám 5 százalék, Nizsnijovgorod környékén

1 százalék, Ivaonyszk kerületében pedig még egyáltalán csak két parasztk ezde meg az őszi vetést. Tíz kerületben összesen csak négy hektár földet vetettek be eddig.

A kihirdett ostromállapot azt jelenti, hogy a hatóságok a falvakból és városokból egyaránt minden felhasználható erőt igénybevesznek a vetési munkában való segítségre.

Vitéz dr Szily Tibor vetített képes előadása az első segélynyújtásról

a debreceni egységspárt 21-ik körzetét en

(A Debreceni Újság tudósítójától.)
A debreceni egységspárt 21. számú körzete augusztus 23-án, szombaton este nyolc órai kezdettel nagyszabásúnak ígérkező kulturfőadást tart hivatalos helyiségében (Papolya vendéglő) Böszörményi-ut 7. szám alatt. A körzet nepszerű társaságának vitéz dr. Szily Tibor, gyermekmenhelyi főorvos vetített képes sorozatos előadását folytatva a kulturstest keretében, az első segélynyújtásról tart igen érdekes és tanulmányos előadást.

A műsor többi részét is nívós számokkal töltik be a kiváló szereplők. A részletes műsor a következő: Elnöki megnyitó, 2. Műdalokat énekel Arany Irén, zenekari kísérettel, 3. „Az első segélynyújtás” vetített-képes előadás, előadja vitéz dr. Szily Tibor társelnök, 4. Magyar dalokat énekel Kovács Gyula, 5. Ha a primás gonoszt álmodik, írta Kozma A. Előadja: Almási András, Horváth István, Kovács Géza, Abel János, Györfi Gyula és Győre Bertalan, 6. Stassik Mária magyar dalokat énekel, 7. Mézesetek előtt, énekes párosienet, írta Kozma A. Előadja Arany Irén és Tóth Gusztáv, 8. Tréfás szavaltat, előadja Stassik Lajosné, 9. Elnöki záróbeszéd.

Az egységspárt huszonegyedik körzete már megalakulása óta élénk kulturális tevékenységet fejt ki s működésével a környék lakosságának élvezetes szórakozást nyújt, másrészt pedig példát mutat az összetartás ápolására. A most következő kulturstest iránt is városszerető nagy érdeklődés nyilvánul meg.

ANYAKÖNYVI HIREK

Eljegyzések: Pósalaki Sándor—Nagy Ilona.

Születések: Orosz István fuvaros leány Mária, Szerecz János máv. altiszt fia János, Reindl György kocsis fia János, Somogyi Gábor főkönyvelő fia Ferenc, Antalfy József asztalos leány Ilona, Karsai István napsz. fia István, Tokaji Sándor kocsis leány, Kata, Nagy András fm. fia László, Tóth Sándor bádógos fia Gyula, 3 halva születés és 1 törvénytelen újszülött.

Halálozások: Téglási András ref. 13 hónapos Téglavető 260. Török József ízr. 69 éves Teleki-u. 7. Laskovits János rkath. 3 hónapos Pesti-u. 4. Erdős Ilona ref. 1 napos Olajító 77. özv. Peresz Jánosné ref. 79 éves Kisegyesi ut 40. Varjas János rkath. 69 éves Tiszaberek, Telki Sándor ref. 22 éves Honvédlaktanya, özv. Unger Pálné rkath. 66 éves Püspökladány, Hamri Klára ref. 25 éves Kisegyesi, Ujvári Sándor ref. 5 napos Eberskert-u. 35.

Hirdessen a Debreceni Újságban

A Singer varrógépek még a legjobb!

A Times hatalmas cikkben foglalkozik Szent István ünnepével

„Azok a magyarok, akik résztvettek a Szent István ünnepén, nem fognak nyugodni addig, míg a békeszerződést nem revidiálják”

London, aug. 21.

A Times hosszú cikkben méltatja a budapesti Szent István-ünnep jelentőségét, melynek részleteiről festsői leírást közöl.

Szent István tisztelete — ugymond a lap — valláskülönbség nélkül, mélyen gyökerezik minden magyar szívében. Ez a kultusz megújult kifejezése annak a férfias és erőteljes nacionalizmusnak, amely az országot ezer éven át fenntartotta.

Ez az erő talán veszedelmes lehetne egy kevésbé bölcs és erélyes vezető alatt, mint amilyen Bethlen István gróf, de ő kilencéves miniszterelnöksége alatt mindig a megfontolatlanság veszélyére figyelmeztette munkatársait és pillikáit vezéreszméje a fokozatos haladás volt, sokkal korábban, mielőtt ez a szólamód Angliában használatossá válhatott volna.

Ugy Horthy Kormányzó, mint Bethlen miniszterelnök, akik az ünnepségek során vezetészerenget játszanak, protestánsok, mert a magyarok nem ismerik a vallási türemlenetséget és országuk irányítását két olyan férfira bízták, akik egy kisebbségi vallást követnek.

A Szent István-ünnep fénye a normális nemzeti élet visszatérését és a városi és falusi elemek konzolidálását mutatja. Így a természetből fogva erőteljes nép bámulatos ak-

ratereje érvényesül az ország gazdasági megmentésének nehéz munkájában. De a magyar nem felelti el hazája politikai sorsát sem. Azok a magyarok, akik résztvettek a Szent István ünnepén, nem fognak nyugodni addig, míg a békeszerződést nem revidiálják.

Sokat beszéltek a királykérdésről is. Horthy Kormányzó nagyserű alkotmányos államfő élethossziglan. Ottó novemberben nagykorú lesz ugyan, de a Habsburg családi törvények többé nem érvényesek Magyarországon és egy korábbi magyar kormány vis major nyomatása alatt kötelezettséget vállalt a főhatalmakkal szemben, hogy beleegyezésük nélkül nem fogja a királykérdést megoldani. A legitimitást védezők szerint az idő nem érett meg ennek a kérdésnek a felvetésére. A kormányzás megújítására a közeljövőben nem lesz szó.

Gróf Bethlen a szociális és politikai törvényhozás terén is a fokozatosság híve és mindenekelőtt rendet és nyugalmat akar teremteni.

London, aug. 21.

A Manchester Guardian hosszabb cikket szentel a budapesti Szent István ünnepségeknek. A jelentés szerint a nagy fény és pompa mindent elhomályosított, amit Magyarország az utolsó koronázás óta látott.

Sulyos villamoselgázolás a Hatvan-utcán

A reáliskola közelében a város felé jövő villamos elgázolt egy öreg rokkant cukorkaárust — Nem tudni, öngyilkossági kísérlet vagy baleset történt-e

A Hatvan-utcán, a Farkas Mihály főreáliskola épülete közelében csütörtökön este 9 óra után sulyos villamos szerencsétlenség történt. A kiszállás felől jövő villamos elgázolta Kozák Gyula 65 éves rokkant cukorkaárust. A szerencsétlen ember a baleset következtében kifiamított a balkarját és bal-lapocka törést szenvedett.

A mentők részestették első segélyben Kozák Gyulát, akik a baleset után azonnal kiszállították a helyszínre Bakonyi István mentőorvos vezetésével. Mikor a sinek közül kiemelték a sulyosan sérült öreg rokkantat, még eszméletnél volt, azonban látszott rajta, hogy sokat ivott. A mentők bekötötték a sebeit s azután kiszállították a sebészeti klinikára.

A rendőrség központi ügyeletét is értesítették a villamosbalesetről, ahonnan dr. Tóth Sándor rendőrfogalmazó szállt ki a helyszínre a vizsgálat lefolytatása végett. Teljes bizonyosság-

gal nem lehet megállapítani, hogy Kozák Gyula véletlenül került-e a villamos alá, vagy pedig öngyilkossági szándékú ugrott a villamos elé. Amennyiben baleset történt volna valószínű, hogy a villamoskocsi lépcsője rántotta el az öreg embert s úgy került a villamos kereké alá Kozák Gyula. A villamosvezető és a kalauz ellenben azt adták elő, hogy ők látták, hogy Kozák a villamos elé ugrott.

Az öngyilkossági kísérlet erősíti meg az is, hogy mikor a mentők és a vendérbizottság tagjai néhány kérdést intéztek a sulyosan sérült Kozák Gyulához beszállítása előtt, az öreg cukorkaárust azt mondogatta, nem teljesen összefüggő beszédben, hogy már nagyon megunta az életet és szeretett volna tőle megszabadulni.

A vizsgálat még folyik annak megállapítása végett, hogy öngyilkossági kísérlet, vagy baleset történt-e. Kozák Gyula állapota elég sulyos, de valószínűleg életben marad.

Sikerrel biztatnak a Gandhival folytatott béketárgyalások

A hindu nacionalista vezér szigorú feltételekhez köti a nemzeti ellenállás megszüntetését

London, augusztus 19.

Sapru és Jayakar a pónai börtönben végzett tárgyalásainak befejezése után levelet intéztek az indiai alkirályhoz, amelyben beszámolt a Gandhival és Nehru-fivérekkel történt megbeszélések eredményéről. Jól értesült londoni körök szerint Gandhi nagyfontosságú kijelentéseket tett a két indus békeközvetítő előtt. Gandhi utalt arra, hogy az alkirály és az angol szocialista kormány az erős konzervatív és libe-

ralis ellenzék miatt egymagában aligha érheti el, hogy az angol-indiai konferencia eredményeképpen India valóban független, illetve a dominiumok státuszába jut. Másképp áll a dolog, ha az alkirály és az angol szocialista kormány már előre kötelezi magát, hogy mindent megtesz arra, hogy India valóban dominiummá legyen. Ha az angol kormány kötelezi magát erre a határozott állásfoglalásra és az eddig bebörtönzött indiai szabadságharcos-

kat széleskörű amnesztiában részesíti, úgy ellenszolgáltatásként Gandhi hajlandó megszüntetni a passzív ellenállási mozgalmat. A bombayi angol hatóságok egyelőre nem erősítették meg ezeket a híreket.

Bombay, augusztus 21.

Politikai körökben most már feszült érdeklődéssel várják a folyamatban levő békeakció alakulását. Teh Sapru és Jayakar szerdán átnyújtották Irwin Lord indiai alkirálynak azt a memorandumot, amelyet a pónai fogságban Gandhival és bar-tával folytatott tárgyalások alapján állítottak össze. A memorandum tartalmáról még semmi bizonyosat nem lehetett megtudni s jólformált politikai körök hangsúlyozzák, hogy az eddig nyilvánosságra jutott kombinációk találkozásai alapján.

Középkori inkvizíciók kínzásokkal dolgozik az oláh rendőrség

Bukarest, augusztus 21.

A ploscisi rendőrségen borzalm s kegyetlenséggel megkínóztak egy asszonyt és két gyári munkást, akik ellen az a gyanu merült fel, hogy az egyik üzlettől három pár cipőt cipőt elloptak. Utobb azonban kiderült ártatlanságuk, de az elszennvedett tortúra miatt kórházba kellett őket szállítani. Az esetet a pcsolatban a lapok figyelmeztetik a kormányt, hogy vessen véget a középkori inkvizícióra emlékeztető kínzásoknak, mert azok rontják az ország hírnevét a külföldön.

A kocsit elütött egy 85 éves debreceni asszonyt

Özv. Váci Sándorné 85 éves Belle-gelő 161. számú anyai lakost csütörtökön este a tanya előtti uton elütötte egy arra haladó kocs. A magaskorú asszonyt a baleset akkor érte, mikor éppen keresztül akart haladni az uton. Vácziné a hátán és a mellén szenvedett sérüléseket Kocsival beszállították a mentőállomásra, ahol első segélyben részesítették. Majd a lakására szállították, s hozzátartozó orvost hívtak hozzá. Állapota nem sulyos, sérülései legnagyobbrészt könnyebb természetűek.

— Budapest, a Központi Szállodát, (Centrál) melyet Pallai Miksa a Grand Hotel Esplanade, István király, Deák Ferenc szállodák volt tulajdonosa vett át, lapunk olvasóinak melegen ajánljuk. A polgári családoknak ez az egyik legismertebb fővárosi otthona, alig 2 percrenyire a Keleti pályaudvartól, ujjonnan berendezve, gőzfűtéssel, hideg-meleg vízzel, telefonnal, rádióval várja a vidéki és külföldi vendégeit. A főváros idegenforgalmának nagy nyeresége az új vezetés alatt álló szálloda, melyben a polgári árak mellett már 5 pengőtől kezdve kaphatók szobák.

Mindennemű

uri ruhákat

elismert izléssel elsőrendű kivitelben, jutányos árért készit

Zsibrita Flórián szabómester

(volt fériruha szabász)
Debrecen, Bocskai-tér 3.

Agyban fekvő beteg anyósát megfojtotta egy borsodi földmives

A gyilkos vőt tizenhárom évi fegyházra ítélte a debreceni tábla

(A D. U. tudósítójától.) Bestiális gyilkosság okozója volt a múlt év augusztusában a borsod-megyei Aszalós községben egy már évek óta tartó családi viszálykodás. Helmecezi András aszalói földmives ugyanis megfojtotta beteg agyban fekvő anyósát s a vádirat szerint tettét feleségével, született Szücs Klárával egyetértően követte el. A gyilkosság előzményei a következők. Helmecezi András még 1916-ban megnősült s nőül vette Szücs Károly idaváló jómodu földmives leányát, Klárát. Éveken át a legjobb egyetértésben éltek, együtt lakott a fiatal pár az apóssal és anyóssal. Helmecezi felesben művelte az apósa husz köblös birtokát. Körülbelül hetnyolc esztendő múlva azonban kitört a családban a viszálykodás, a melyet maga Szücs Károly sem tudott megakadályozni. Szücsné igen házsártos természetű asszony volt s nem nézhette, hogy a veje felesbe bírja a férje földjét. Az anyós és a vő között napirenden voltak a legcsunyább veszekedések s Helmecezi nem egyszer ki is jelentette mások előtt, hogy ha rajta állana, megfojtaná az anyósát egy hanál vízben.

Családi háborúság az anyóssal

A családi háborúság megszüntetése érdekében maga a református lelkész is közbelépett, de ennek sem volt eredménye. Az öreg asszony tovább folytatta a harcot a veje ellen, úgyhogy Szücs Károlyra olyan rossz hatással volt már az egész veszekedés, hogy elkeseredésében lemondott református presbitériumi tagságáról is. Az idős ember ezután csakhamar agynak dőlt, majd nemrégiben meghalt. Husz köblös birtokából hetet a vejére és leányára, a többi pedig az özvegyére hagyta. Helmecezi ugyan józan, dolgos ember volt, de a hétköznapi földművelő gyermekével együtt csak alig tudta megélni. Meglehetősen szűkösen éltek s bár addig is művelte az anyósa egész birtokát, most az özvegyasszony jövedelmek adta feles bérletbe az általa örökölt birtokrészt. Emiatt a harag még nagyobb lett az anyós és vő között. Mindketten gyilkos pillantásokkal mérgettek egymást, valahányszor találkoztak a lakásban s igyekeztek minél ritkábban találkozni. Az anyósnak természetesen nem maradt adósa Helmeceziné sem, aki férje védelmére kelt és előlta az anyja viselkedését. Időközben az öreg Szücsné az ifjára adta a felet és gyakran megtörtént, hogy erősen bepálinkázva érkezett haza. Ez lett azután a veszte is.

A múlt év augusztus 25-én özvegy Szücs Károlyné szekeren ment hazafelé. Utközben jócskán kortolygatott a pálinkás butykosból, úgyhogy alaposan leitta magát. Amikor a szekér egy dőccenőhöz ért, Szücsné elvesztette az egyensúlyát és nagy ivben kiesett a szekérből. Az esés következtében súlyos sérüléseket szenvedett. Amikor hazaszállították, nyomában agyba fektették, majd értesítették az esetről Helmecezi Andrást is. Helmecezi ebben az időtáiban egyik ismerősével, Gőz Károllyal volt együtt és közönyösen hallgatta az anyósával történt baleset híreit. Utána a barátjával együtt hazafelé indult, de közben még betértek egy pincébe, ahol ketten elfogyasztottak hét deci bort.

Alvó anyósát megfojtja a gyilkos vő. Amikor Helmecezi hazaérkezett, legelőször is a nyári konyhába tartott. Ekkor már éjfél után 1—2 óra lehetett. A holdvilág beszűrődő fényénél észrevette a nyári konyhában alvó anyósát s észbe jutott minden keserűsége, amit az öreg-

asszony okozott neki. Ammilyra felingerelte magát, hogy odalopozott Szücs Károlyné betegágyához és a következő pillanatban vasmarokkal szoritotta össze a beteg asszony torakát. Szücsné kiáltani sem tudott s rémült szemekkel könyörgött a vejenek, hogy ne ölje meg, majd amikor látta Helmecezi mindenre elszánt, könyörtelen arcát, ő is védekezni próbált. Sovány, asszott karjaival átölelte a veje nyakát, de ez könnyedén lerázta magáról, amikor pedig az öreg asszony a körmeivel belevált az arcába, teljes erejével összeszorította az anyósa nyakát. A rettenetes erejű szorítás következtében Szücs Károlyné nyakcsigolyái eltört s az asszony ebben a pillanatban kiszenvedett.

Tizenhárom évi fegyház

Helmecezi a bestiális gyilkosság elkövetése után hamarosan esendőkézre került. Ugy itt, mint később a vizsgálóbíró, majd a miskolci törvényszék előtt részben beismerő vallomást tett. Ugy adta elő a gyilkosságot, hogy Gőz Károllyal együtt ment be a nyári konyhába s Gőz-

fojtotta meg az anyósát. Ő csak lefogta a védekező öregasszony karjait. Helmeceziné mindent tagadott. Neki tudomása sem volt a férje szándékáról s ellene nem is vallott egyetlen tanu sem, úgyhogy a miskolci főtárgyaláson a királyi ügyész elítélte ellene a szándékos emberölés büntetetének vádját. Helmecezi vallomásaival szemben azonban az nyert beigazolást, hogy a gyilkosságot egyedül ő követte el s ahhoz Gőz Károlynak semmi köze sem volt. A törvényszék végül is Helmecezi Andrást szándékos emberölés bűntette miatt tizenhárom évi fegyházbüntetésre ítélte.

A debreceni tábla helyhenhagyta a büntetést

Az ítéletnek a felmentő része ellen a királyi ügyész, a Helmecezihez vonatkozó része ellen pedig enyhítés véget a védő és vádlott jelenetek befejezését s így az ügy a debreceni főtábla elé került, ahol a gyilkossági bűnügyet a dr. Perjesy Mihály elnökelete alatt működő tábla tanács esztörtökön tárgyalta. A debreceni tábla az elsőfoku ítéletet teljes egészében, indokolásaival együtt helybenhagyta s így Helmecezi Andrást büntetése jogerőre emelkedett. A tizenhárom évi fegyházbüntetésből eddig már nyolc hónap telt el az előzetes letartóztatásban és vizsgálati fogságban eltöltött idővel.

A nagyállomáson tolatás közben két vagon közé szorult egy vasuti munkás

A szerencsétlenül járt embert súlyos sérülésekkel beszállították a kórházba

(A Debreceni Ujság tudósítójától.) Az elmúlt napon a debreceni nagyállomáson borzalmas szerencsétlenség ért tolatás közben egy vasuti munkást, I. Kovács Andrást. Mivel tolatómunkás két kocsi ütközése közé került s a mellén súlyos zúzódásokat szenvedett.

I. Kovács András 18 éves tolatómunkás szerdán a tehervagonok tolatásánál és több tehervonat összehajtásánál dolgozott. A 17-ik vagonon egy meglökött teherkocsit kellett egy már csaknem teljesen összeállított tehervonathoz kapcsolni. Véletlenségéből azonban I. Kovács András a mozgó vagon és tehervonat utolsó kocsijának ütköz-

zője közé került s a mozgó vagon hatalmas erővel vágódott a szerencsétlen munkás mellé, aki azonnal eszméletlenül a sínek közé rogyott. Mellén súlyos zúzódásokat és bordatörést szenvedett.

A mentők részesítették első segélyben a hivatása közben súlyosan megsebesült vasuti munkást, akit ki szállítottak a sebészeti klinikára. Állapota nagyon súlyos, de azért nem életveszélyes.

Az államvasutak a baleset ügyében megindították a vizsgálatot annak kiderítésére, hogy I. Kovács András sérüléseiről terhel-e valakit gondatlanság

Ötvenezer pengős köcsönnel szánják a válságba jutott Hajdunánási Hitel-szövetkezetet

Csiha András öngyilkosságának következményei

(A D. U. tudósítójától.) Vasárnap délelőtt 11 órára hívta össze a hajdunánási szövetkezet közgyűlés megkezdésére a rendkívüli közgyűlés, amely a Csiha András ügyvezető igazgató öngyilkosságával nyilvánvalóvá vált válságba jutott óriási veszteségek kérdésével s a szövetkezet jövőjével foglalkozott.

A közgyűlést az elnök csak 12 óra felé nyitotta meg. A keresztyén vallású nagyszámú kisenberei mellett a város vezetősége és a szövetkezet igazgatósági tagjai is megjelentek.

A határozati javaslat ismertetése után megejtett vizsgálat megállapította, miszerint hamis mérleg, hamis könyvvetés és szabálytalan üzletvezetés miatt 56000 pengő veszteség érte a szövetkezetet. A határozattal emelkedett javaslat előadta, hogy az igazgatóság a veszteségből 40000 pengőt kifizet, míg 16000 neu-

göt a Csiha András hagyatékából és a tartalékalapból fedez.

A közgyűlés meglehetősen izgatott hangulatban folyt, amit a jelentések szűkszavúsága, homályossága csak fokozott. Majd Váczy József igazgatótósági tag kísérelte meg a kedélyek csillapítását s kijelentette, hogy az igazgatósági tagok nem lehetnek hibásak a nagy üzleti defektus miatt. Az óriási veszteség nem írható az igazgatóság felelősségére, mert lakus volt az üzleti dolgokban, nem tudott az üzletkötésekről s nem voltak tájékozottak a könyvvetésben sem. Kijelentette, hogy az igazgatósági tagok fejenként 2000 pengőt már kifizettek s a jövőben a szövetkezet kooperáció útján valamely nagyobb szövetkezettel együttműködik s ha ez nem sikerül, bérbeadja az üzlet helyiségeit.

Dr. Radó László ügyvéd komolyabb közérdekből rámutatott a ke-

resztyén érdekek veszélyére s hangsúlyozta, hogy a tagok minden eszüköz ragadjanak meg az intézmény fenntartására s ne hagyják magukat egyéni érdekek és befolyások által félrevezettni.

Nem óhajt foglalkozni — mondta — az igazgatóság vagyoni felelősségével, mert az igazgatósági tagok kötelezettségét különben is jogszabályok állapítják meg s nincs olyan intézet, ahol igazgatósági tagsági képesítést lehetne szerezni. Kifejezésre juttatta, hogy a keresztyén érdekek védelmére egy nyomósabb erővel rendelkező keresztyén vállalatra szükség van, ha nem akarjuk érdekeiket a helyi honfoglalóknak kiszolgáltatni, miért is azt indítványozta, hogy lépjen be a szövetkezet tagként az Orsz. Központi Hitelszövetkezetbe, amíg nem késő, amíg a teljes gazdasági lerongyolódás be nem következik.

Ezután a közgyűlés 50.000 pengő forgótőke kölcsön útján leendő beszerzését szavazta meg.

Hajdusámson köszönete a debreceni tűzoltóságnak

(A Debreceni Ujság tudósítójától)

Emlékeztet, hogy július 26-án Hajdusámson községben hatalmas tűz pusztított és olyan fenyegető volt a helyzet, hogy már a község leégésétől tartottak. A sámsoni tűzoltóság eszközei elégtelennek bizonyultak az egyre terjedő veszedelem megfékezésére. Épp ezért a községi előjáróság a debreceni tűzoltóságot hívta segítségül, amely autófejskendővel hamarosan lokalizálta a veszedelmet és megmentette a községet a leégéstől.

Most a hajdusámsoni képviselőtestület legutóbb tartott közgyűlésén az értékes segítségért köszönetet szavazott úgy Debrecen város vezetőségének, mint az itteni tűzoltóságnak, külön is kiemelve azt a lelkes munkát, mellyel a debreceni tűzoltósítek és tűzoltók előjötték a tüzet és megmentették a községet.

BUDAPESTI ŐSZI LAKBERENDEZÉSI ÉS HÁZTARTÁSI VÁSAR

Ez évben rendezti meg augusztus 30-tól szeptember 14-ig terjedő időközben az Országos Ipartestület Budapestben a szokásos Őszi Lakberendezési és Háztartási Vásárt, amely, mint a múlt években, ugy az idén is igen nagyszabású és látogatott lesz.

A vásár minél szélesebb körű látogatásának elősegítése céljából az Országos Ipartestület féláru vasuti jegy váltására jogosító igazolványokat adott ki, melyből darabonként 2 pengő 80 fillért az ipartestület hivatalában lehet kapni.

A vasuti kedvezmény augusztus 29. és szeptember 18. között négy napig érvényes, vagyis a felutazás megkezdésének időpontjától a visszautazás befejezésének időpontjáig mindössze csak négy nap tehetik el.

Az igazolvány tulajdonosai a vásárt díjtalanul látogathatják. A vásár iránt érdeklődők az igazolványok beszerzése végett sürgősen jelentkezzenek az ipartestület hivatalában.

Ólmot
vesz lapunk nyomdájában
József kir. herceg-u. 16.

Megszaporodtak Debrecenben az iparügyi kiugrások

A kereskedelmi miniszter rendelkezett az engedély nélküli iparizók szigorú megrendszabályozásáról. Ezen rendelet következtében nagyon megszáradtak az iparügyi kihágások, úgy, hogy az iparbiztosok kérésére a várostól, hogy állítsanak be egy új kihágási bírót, aki egész munkáját ezeknek az ügyeknek szenteli. A város ebben a formában nem tudta a kérelmet teljesíteni, mert nélkülözhetetlen tisztségviselője nincs. E helyett dr. Vass Károly th. főjegyző, a kihágási osztályba rendelte be Lengyel József th. fogalmazót, aki ezután tisztán ezekkel a kihágási ügyekkel foglalkozik. A közgyűléstől külön felhatalmazást kérnek, hogy Lengyel Józsefet kihágási bírói jogkörrel ruházza fel.

Szent István napján 109 magyar nótát muzsikált egyfolytában Hajdu Bandi cigányprimás

Magyar nótá-est a Gambriusban

(A D. U. tudósítójától.)

Szent István ünnepén feledhetetlenül kedves és lélekelmozgató estély színhelye volt a debreceni Gambriusban. Hajdu Bandi az étterem kiváló primása, aki rövid idő alatt a legelső helyre emelkedett Debrecenben zenekarával együtt, méltó módon emlékezett meg a nagy nemzeti ünnepéről. Erre az estére a Gambriusból számították a jazz-t, az operett muzsikát és a divatos slágereket. Helyettük Hajdu Bandi nyirettjűien a legszebb magyar nóták zokogtak fel. A fiatal cigányprimás, akinek lelkes magyar szíve diktálta, hogy csak magyar nótával ünnepelje Szent István napját, ezen az estén egy folytatásban 109 szebbnél-szebb magyar nótával lepte meg az estély közönségét. A Gambrius étterme és terasza ebből az alkalomból zsúfolásig megtelt előkelő úri közönséggel, amelynek sorában ott láttuk a debreceni társadalmi élet vezető alakjait. Nagyon sokan jöttek be erre az alkalomra Hajduböszörményből is, ahol úgy látszik még nem felejtették el kedvenc primásukat. Hajdu Bandi pontosan este kilenc órakor kezdett hozzá a muzsikálásnak és éppen 11 óra volt mire végére ért a 109 magyar dalmak, Meleg, szívvel teli játéka, pompás technikája és erősen kézben tartott zenekara teljesen meghódította a közönséget, amely a legnagyobb elismeréssel és elragadtatással nyilatkozott Hajdu Bandi kitűnő játékaról.

A közönség megérdemelt elismerést szerezte meg ismét a Gambriusban is, amelynek érdemes tulajdonosa Muraközy Kálmán a legmesszebb menően gondoskodott a közönség kényelméről, pontos, gyors kiszolgálásról. Dacára a nagy hullámnak nem volt semmi fennakadás. Kitűnő ételek, italok várták a publikumot, amely egészen záróráig megszeríten szórakozott.

A magyarnóta-esttel olyan őszinte és spontán sikert aratott Hajdu Bandi, valamint a Gambrius étterem, hogy a nótá-estélyt a közeli napokban a közönség kívánságára megismétlik.

Tanuló lány felvételek lapunk nyomdájában József kir. herceg-u. 16.

A legjobbat a legjutányosabban kapja! Intézeti kelengyék Matrac, takaró, paplan vagy választék. Kardos László Debrecen Kossuth-u. 9. Egyszeri összehasonlítás meggyőzi!!

ELSZAKITOTT ERDÉLY

Amit meg kellene tanulni az oláhoktól Százhetven pénzüintézet adta nyeresége 10 százalékát köz-művelődési célokra

Nagyvárad, augusztus 21. Amikor az oláh sovinizmus önzés-vaspántiában vergődik az erdélyi magyar közgazdasági élet, amikor az iparvállalatokat elsoványították, a bankokat kormánybiztosokkal fenyegetik, a kereskedőkről két bört nyuznak, nem érdektelen visszabillantást vetni arra az időre, amikor az „átkos magyar elnyomás” idején Magyarországon 169 kimonodott oláh pénzüintézet működött oláh tőkésekkel, hivatalnokokkal és alig palástolt nemzetiségi céllal, hogy növelje az oláh vagyont, erősítse az ellenállást és öntudatosan támogassa az oláh népek nemcsak kulturális, hanem politikai törekvéseit is. Százhatvankilenc oláh pénzüintézet harmincemillió korona saját vagyonnal állott a nagy cél szolgálatában.

A legrégebb oláh takarékpénztár a nagyszombati „Albina” volt, amely 1872-ben létesült. Részvénytőkéje 2.400.000 korona, tartalékalapja 884.691 korona, tisztviselői nyugdíjalapja több, mint egy félmillió volt. Az „Albina” 5 millió 715 ezer korona értékű övadékképes záloglevelet bocsátott ki. Évi jövedelme 12 százalékát fordította kimutatott oláh kulturális célokra.

Az „Albina” 68-70 millió lej bevélet kezel és az Osztrák-Magyar Banktól kapott visszleszámlolás segítségével több mint három millió kölcsönt tudott folyósítani, természetesen csak oláhoknak. Egy évi tiszta nyeresége (1906-ban) 1 millió 96 ezer 661 lej volt. Ebből 113.924 koronát adott oláh művelődési célokra.

Melyik magyar bank ad ennyit, vagy akárcsak párezer pengőt a nagyvár kulturára?

Az oláh pénzüintézeteknél nyolcszáz tisztviselő helyezkedett el, persze kizárólag oláhok. Magyar német, meg se próbálkozott bejutni az oláh bankok tisztviselői státusába, amelyek alapszabályaikat egy mintára készítették el. Eszerint azért alakultak, hogy a vidéki lakosság különösen pedig a mező-

gazdasággal foglalkozó nép részére a szükséges hitelt kieszközölje”. Cosma Parten, az „Albina” vezérigazgatója oláh pénzüintézetek konferenciára hívta össze Nagy-szebenbe. Ez a konferencia kötelezte az oláh bankokat, hogy nyereségük egynegyed százalékát egy-

Az aradi vonat kettévágott egy zsúfolt teherautót

Arad, aug. 21. Súlyos autószerencsétlenség történt az Aradzsombolyai vasúti vonalon. A marieföldi önkéntes tüzoltók jubileumi ünnepet tartottak, melyen az egész környék tüzoltói résztvettek. Este egy csoport hazafelé tartott s a teherautónak, mely őket vitte, a vasúti vonalon kellett áthaladnia. Mikor odaértek a sorompó le volt eresztve s a sofőr,

létesítendő pénzügyi és közgazdasági oláh nyelven megjelenő szaklapnak adták és az oláh nép érdekében előmozdító pénzügyi munkáikat és értekezéseket tartalmaznak belőle. Egyben — és ez a legfontosabb, a legszembeötlőbb is egyúttal — felhívta az összes oláh pénzüintézeteket, hogy a magyarországi oláh nép közgazdasági és pénzügyi érdekében a minimumra szállítsák le a kölcsönök után fizetendő kamatokat!

Az 1901-ben megtartott második konferencia elhatározta, hogy minden évben összejövetelt fognak tartani, éspedig mindenkor ott és ugyanazon a napon, amikor az oláh irodalmi és közművelődési egyesületek is összejönnek.

A határozmányok között csupa olyan adat szerepel, amely mélyen bevilágít abba az öntudatos munkába, ami a vezérigazgatói áitok mögött folyt. Ime, így szólt a 4-ik számú határozat:

„Felhívjuk a pénzüintézetek, hogy tiszta jövedelmük egy bizonyos hányadát fordítsák a létesítendő román bankok kulturális alapjára.”

Az 5-ik pont: „A román pénzüintézetek elsősorban a kereskedelmi, ipari és gazdasági ügyekből származó román aláírók váltóit számítoják le.”

Az oláh bankigazgatók konferenciája megtiltotta a vidéki pénzüintézetek országos szövetségébe való belépést, amely magyar kezdeményezés volt.

Igy dolgoztak az erdélyi és magyarországi oláh bankok évtizedekig, összhangba hozva közgazdasági érdekeiket a politikai és kulturális célkitűzéseikkel.

Lehetne tanulni tőlük. (b. l.)

Debrecenbe érkezett az Erdélyi-bünper grafológusa

S. Andor Debrecenben a közönség számára is jósó és grafológus

Két éve annak, hogy Debrecenben járt S. Andor grafológus, aki annakidején megjósolta 3 héttel megelőzőleg Kodelka—Lédererék gyilkosságát. S. Andor azóta újra jóhírnévre tett szert, mert ő leplezte le az Erdélyi Béla gyilkosági-per névtelen feljelentőjét és ugyanezen a tárgyaláson ő jellemezte nagy sikerrel a per bíráit is, amit a fővárosi sajtó az elismerésekkel együtt közölt is. A művész mostan Párisból tért haza és első turnéja gyanánt újra Debrecen látogatta meg, ahol a rendőrhatalóság az engedélyt meg is adta, tekintettel a múltbani sikereire is, mert azóta bizony soknak teljesedett be az, amit a mester megjövendölt. S. Andor csak egy pár napig marad Debrecenben. S. Andor grafológus egyébként Budapesten „A Grafológia” címen egy nagyon tanulságos szaklapot adott ki. Egyik száma tanulságosabb, mint a másik. A lap grafológiával, irászakértelemmel, pszichoanalízissel, okkultizmussal, chiromantiával,

Stocker József, gyanútlanul ment neki a sineknek. Ebben a pillanatban rohogott elő az aradzsombolyai vonat és a teherautó látszó részt még a sineken találta. Borzalmas volt az összeütközés. A teherautót a vonat kettévágta s a sebesültek jaikiáltása töltötte be a levegőt. Egy tüzoltó nyomban meghalt, tizenhatan súlyosan, többen könnyebben sebesültek meg.

Grafológiai szelvény Név: Lakás:

Aki a fenti szelvényből hat darabot beszolgált a Debreceni Ujság (Hajdúföld) szerkesztőségéhez, annak S. Andor ingyen küldi meg jellemrajzát és írásának analízisét. S. Andor egyébként Kossuth-utca 26. szám alatti lakásán (kapu alatt balra) naponként reggel kilenc óráig áll az érdeklődő közönség rendelkezésére.

HIREK

1930 augusztus 22. (péntek)
 Prot.: Menyihért, Kath.: Timót

IDŐJÓSLÁS

Hazánkban tegnap délután a Dunántul nyugati részén voltak zivatarok, Szentgotthárdon 11. Szombathelyen 2. Sopronban egy milliméternyi esapadékkal. A hőmérséklet néhány fokkal emelkedett.

Budapesten 21-én délután a hőmérséklet 25 fok Celsius.

Időjóslat: Változóan felhős, meleg idő.

Közzemlére kitétték az adó-kivetési lajstromokat. A debreceni kerületi kereskedelmi és iparkamara felhívja érdekeltségének figyelmét, hogy a városi adóhivatal az 1930. évre vonatkozó általános kereseti-jövedelem- és vagyónadó, valamint társulati adófizetési lajstromokat, nemkülönben az 1930. évre vonatkozó községi adó, utadó, községi betegpótlási pótdadó, rokkantellátási adó, mezőgazdasági, kereskedelmi és iparkamarai illetékek kivetését — 1930 augusztus 18. napjától számított 15 napig közzemlére kitétte. A közzemlére tett kivetési lajstromok a hivatalos órák alatt, az illetékes adókerületek hivatalos helyiségében bárki által megtekinthetők.

A koronázási alap ösztöndíjainak felosztása. A városi tanács értekezletén csütörtökön foglalkoztak a koronázási alap ösztöndíjainak odaítélésével. Ugy határoztak, hogy a képzőművészeti ösztöndíjon meg hagyják annak eddigi élvezőit, ifjú Szoboszlav Sándor szobrászművészt és Iványi Jolán rajztanárnőt. A felsőipari ösztöndíjra haladéktalanul kiírják a pályázatot. Az irodalmi ösztöndíjról, amelynek összege épügy mint a többieké, 696 pengő. Csűrös Ferenc közművelődési tanácsnok fog jelentést tenni, azután állapítják meg, hogy milyen történelmi vagy irodalmi munka kiadására fordítják az ösztöndíjat.

A nyomor jajszaival Cserkészfiu ma és vasárnap segítette fel kiadói hivatalunkba az utacérlt azt a szegény fiatalasszonyt, aki két év óta tartó súlyos betegsége következtében már járni sem tud. A derék cserkész önzéssel jegyezheti fel ezt a napi jó eseményt, mert akit a lépcsőkön támogatott, teljesen magatehetetlen, végső inségbe került mai reménytelen helyzetébe. Semminemű támasza nincsen, mindenedből kifogyott, betegsége miatt nemhogy keresni, de járni sem képes. Végső kétségbeesésében fordul a jószívű emberbarátokhoz, hogy segítsenek rajta. Adományokat kiadói hivatalunk közvetíti, aki lakásán kíván segíteni rajta, azzal címét is közölniük.

Céllövőverseny Konyáron. A Konyári Öreglövészek Egyesülete augusztus 24-én, vasárnap a temető melletti lövöldében lövésnapot rendez, amelynek érdekes programjának a következő számok szereplnek: reggel 8-tól délután 1-ig céllövő verseny. Leventék, diákok stb. versenye, 1 órától 3 óráig a közönség részére igen érdekes látványos bemutatások. Utána reggelig bál az óvodában.

Könyvkötészetünk megnyílt József királyi herceg-utca 16. szám alatt, első emelet az udvarban.

Tizian, Romanelli, Michelangeló, Murilló, Millet hírneves festő-
 művészekől festett **gobelinek**
 előfestett perzsa szőnyegek igen nagy választékban
Kézimunka Szaküzlet Kossuth-utca 2.
 Városház épület.

Egyensapkát kapnak az utcaseprők. A debreceni utcaseprők kérelemmel fordultak a város vezetőségéhez, hogy részükre csináltasson egyenruhát. A város megállapította, hogy az 51 utcaseprő ruhával való ellátása több, mint tízezer pengőbe kerülne. Eppen ezért ezt a tervet véglegesen elvetették. Ehelyett, hogy az ellenőrzés könnyebb legyen és a közönség is felismerte az utcaseprőket, mindenkinek egy egyensapkát adnak, melyre ráteszik a DV (Debrecen város) megjelölést is. A sapkák elkészítése pár száz pengőből kitelik.

Ahogy ő ismeri...

Az ajándékokat nézegeti az ifjú házaspár és közben így szól az ifjú asszony:
 — Ez az ezüstkanál, amit a nagynénitől nászajándékba kaptunk, csak alpakka.
 Igy ismered az alpakkát?
 — Dehogya, a nagynénit ismerem.

Géniusz kis lexikon egy kötetben nyújtja az összes tudást. Havi 2 pengős részletre bárki megveheti. Antalffy József könyvekereskedés. Prospektust ingyen küldünk. Szent Anna- és Varga-utca sarok. Telefon 6—12.

Az Osztályversajáték csütörtöki húzásán a következő nagyobb nyereményeket sorsolták ki:
 200,000 pengőt nyert: 6435;
 4000 pengőt nyert: 71728;
 3000 pengőt nyert: 73072;
 2000 pengőt nyertek: 7069 19422
 30834 34501 80080;
 1000 pengőt nyertek: 13658 19797
 22303 23309;
 800 pengőt nyertek: 201 725 14921
 19056 28596 33303 55799;
 600 pengőt nyertek: 4704 18210
 31116 53098 68575 71067;
 500 pengőt nyertek: 14579 21777
 24116 27807 30958 34969 36084 45361
 49392 56060 65429 69066 77207.

Ezenkívül kihúztak még 400 pengős, 300 pengős és 150 pengős nyereményeket. A húzás folytatása 22-én lesz.

Iskolakönyveit már megveheti, használt tankönyveket veszünk, eladunk. Jobb most, mint a szeptemberi torlódásban. Irószerek, rajzszerek legnagyobb raktára Antalffy József cégnél. Szent Anna- és Varga-utca sarok. Telefon 612.

Orvosi hír. Dr. Lázár József fogorvos szabadságáról hazaérkezett s rendelését József kir. herceg-utca 14. szám alatt 3—6-ig újból megkezdte.

Legjobb nyári olvasmány a Pengős Regények egy-egy kötete. Neves és kiváló írók mindig izgalmas regényei jelennek meg a Pengős Regények sorozatában, melyek 1.— pengős árban kaphatók a Csáthy Ferenc egyetemi könyvekereskedésben. Piac-u. 8. Telefon 2—96.

Használt tankönyvek vétele, eladása tankönyvkötés vászon-sarokkal — 40 fillér. Irószerek, ínyképészeti cikkek havi részletre. Előhívás másolással együtt 5 óra alatt szakszerű lekiismeretes munká. Springer könyv-, fotózletében.

Köszönetnyilvánítás. Gyászunkban résztvevőknek köszönetét nyilvánítja a Szentjóby-család.

Poloskát, svábot, molyt kiirtani házilag csakis a Löcnerer Chenei-nel lehet, mert nemcsak az élő rovarokat, de azok petéit is nyomban elpusztítja. Gyógyszertárakban és drogériákban kapható.

TESTEDZÉS

Vasárnap a Nemzeti standard csapatja jön le Debrecenbe

A Bocskay vezetősége feljelentést tesz a Budai 11 ellen

Szerdán este 9 órakor tanácskozára ült össze a Bocskay elnöksége s ennek fontos témája a Ferencváros mérkőzésének a megrendezése, továbbá az a kellemetlen incidens volt, mely a Budai 11 mérkőzés előtt játszódott le amiatt, hogy a budai csapat csak 9 játékosal küldte le Debrecenbe. A lejött játékosok beszámoltak arról, hogy két társuk valószínűen az ünnepi körmenet miatt elkésett a vonattól s így a Bocskay vezetősége önhibáján kívül, a Budai 11 vezetőségének eddig még meg nem állapított módon elkövetett hibája miatt került abba a helyzetbe, hogy nem tudott csapata ellen egész vendégcsapatot kiállítani.

A fent említett három ügyben a Bocskay elnöksége a következő kommunikációban tájékoztatja a debreceni sportközönséget:

„A Bocskay F. C. elnöksége 1930 augusztus 20-án tartott ülésén sajnálattal állapította meg, hogy a Budai 11—Bocskay barátságos mérkőzésen eddig soha elő nem fordult incidens zavarta meg azt a harmóniát, amelyben a debreceni sportközönség és a Bocskay vezetősége a közös sportcélnak a debreceni sportkultúra kimélyítésén zavartalanul együttműködött. Az történt ugyanis, hogy a Budai 11, amelyet augusztus 20-ra barátságos mérkőzésre a Bocskay F. C. lekötött, eddig ismeretlen okokból csak 9 emberrel küldte le Debrecenbe. Ezek vezetőségi tag kísérete nélkül maguk érkeztek meg csapatban és arra a kérdésre, hogy érkezük-e utánuk pótlás, csak azt a választ tudták adni, hogy két játékos társuk valószínűen Szent István napi körmenetek miatt nem tudott időjében az állomásra kijutni. A Bocskay F. C. vezetősége, hogy a közönséget mégse üsse el egy mérkőzés látásától, — miután hiába várt arra, hogy a lekésett játékosok személyvonaton megérkeznek, Móró és Fántor személyében gondoskodott a hiányosan leérkezett csapat kipótlásáról s megrendezte a mérkőzést, de természetesen ettől függetlenül gondoskodik arról, hogy a Budai 11. vezetőségétől a debreceni közönség elégtételt kapjon. A Bocskay elnöksége éppen ezért utasította budapesti képviselőjét, hogy a Budai 11 ellen a szövetségnél a feljelentést tegye meg.

Miután vasárnapra, augusztus 24-én a Nemzeti csapatát kötötte le barátságos mérkőzésre a Bocskay, ezáltal nemcsak szerződését köttö, — amint azt a Budai 11 esetében is megtette, — hanem egyéb garanciákat is szerzett, hogy a Nemzeti teljes első csapattal érkezik le Debrecenbe s így biztosította a debreceni közönséget, hogy a Nemzeti—Bocskay mérkőzésen már

teljes értékű sport-évezetben lehessen része.

Ami a centerhalf kérdést illeti, a Bocskay elnöksége másfelhónap óta folytat tárgyalásokat ennek a posztjának a betöltésére s kellő áldozatkészségről is tanuságot tett már. Ezek a tárgyalások azonban részben a szóbanforgó játékosok mérsékelt jóhiszeműsége, részben pedig más okok miatt, de sohasem a Bocskay F. C. áldozatkészségének híján eddig eredménytelenül végződtek. Az elnökség most Budapestre indított külön kiküldöttje által tesz meg minden lehető arra, hogy igen rövid időn belül a centerhalf posztjára méltó játékost állítson.

A Ferencváros mérkőzés eladásáról és el nem adásáról igen sok szó esett sportorgániumokban és a közönség között. A Bocskay elnöksége sohasem foglalt állást az eladás mellett, sőt érdemben ezt az ügyet nem is tárgyalta. Augusztus 17-iki ülésén került az elnökség elé a Ferencváros ajánlata, amely szerint az őszi és tavaszi mérkőzést közös bevételre rendezze meg Budapestre a két klub. A tiszta bevétel felén kívül a Ferencváros még átengedte volna a pályabér felét és mind a két mérkőzés 800 pengő utiköltséget fizetett volna a Bocskaynak.

Az elnökség hosszú tanácskozás folyamán aprkódott az ajánlat sportbeli és anyagi összefüggéseit és következményeit megvilágítani, de döntésre sor nem kerülhetett, mert mindenki meggyezett abban, hogy ennek az ajánlatnak van egy hiánya, amely nélkül az ajánlat tárgyalásra sem kerülhet: a Ferencváros ugyanis nem vállalt semmiféle minimális bevételre vonatkozó garanciát. Így a Bocskay közönsége azt a megbízást adta budapesti képviselőjének, hogy ilyen irányban intézzen kérdést a Ferencvároshoz.

Augusztus 20-ra érkezett meg a válasz, amely nem volt kielégítő, noha kielátásba helyezte, hogy a pályaválasztójogot valószínűen értékesíteni lehetne 10,000 pengőért, mely esetben azonban nem kerülne sor közös rendezésre.

A Bocskay vezetősége mérlegelve azokat az érdekeket, amelyek a debreceni közönséggel való szeretetteljes és közös együttműködését teszik kívánatossá, egyhangu határozattal úgy döntött, hogy a pályaválasztójogot árba nem bocsátja, a mérkőzést Debrecenben rendezzi meg.

Kétségtelen, hogy a mérkőzésnek Debrecenben leendő megrendezésével nagy anyagi előnyről mondott le a Bocskay F. C. és a jövőben a csapat fenntartásának sok kinos terhére vette megára. Eppen ezért nem mellánytalán, hogyha a debreceni közönséghez ezzel a kéressel fordul: az augusztus 24-iki és augusztus 31

Két rekord az atletikai bajnokságok második napján

Szent István napján bonyolították le a magyar atletikai bajnokságok második napját, amely mindenben méltó folytatásnak is sok volt egy kicsit. Az atletikában megszoktuk már az évek folyamán, hogy a MAC letarolja a bajnokságok nagyrészt és a margitszigeti Clubháza vándorol minden értékesebb atletikai trafea. A versenyeken semmi izga-

lom nincsen, legfeliebb az kelt izgalmat, hogy egyik vagy másik athletának formájában olyan nagy arányú javulás állott be, hogy egy két tizedmásodperccel, vagy néhány centiméterrel megjavítja a bajnoki, esetleg az országos rekordot... Az ideai bajnokságon emellett az izgalom mellett, amelyet athletánk nemzetközi sikerei után méltán vártunk

is — több rekordot adtak át a múltnak — de a rekordok miatt izgalom mellett egy sokkal nagyobb és az athletikában vezető egyesületekre és a verseny rendezőségére nem valami kicsi fényt vető izgalomnak is tanúja volt az idei bajnokságnak. Az első napon még csak a verseny befejezése után óvtak, a második ellenben rögtön az illető versenyszám után semmisítették meg eredményeket s ez olyan félre nem ismerhető módon váltotta ki a közönség érzelmeit, amelyből úgy a rendezőség, mint az érdekelt egyesületek tanulhattak. Egyik legközelebbi számunkban erre visszatérünk. Ezúttal a verseny sportbeli részével foglalkozunk s ismételt örömei számolhatunk be a vidéki athletika nagyszerű javulásáról.

Ismételt leszögezzük azt a korábbi álláspontunkat, hogy az athletika eredményei csakis a nagy versenyek izgalmai közepette és erős ellenfelek ellen vívott küzdelmekben javulnak. A főváros által nyújtott versenyzési lehetőségeket a fővárosi athletikán kívül a Budapesttel határos vidéki városok is kihasználhatják s ezekben a városokban sokkal nagyobb arányokban fejlődik az athletika teljesítő képessége, mint a fővárostól távolabbi helyeken. Igazolja ezt az álláspontunkat az idei bajnokságok eredménye is, amikor Újpest mellett az idén Soroksár, mint vidéki athletika gócpont, bajnokságokat szerzett Hevele és Valentin révén.

A tegnapi versenyen két rekordjavítás történt. Raggambi BBTE a 200 m-es síkfutásban 21,8 mp-re javította az országos rekordot, a soroksári Hevele pedig 10,000 m-en 32 p 41,6 mp időre állította fel az új rekordot. Marvalits BTC Darányi MAC, Barsi BBTE és Szabó MAC ugyancsak kitűnő eredménnyel szerepeltek. A Szent István-díjat a MAC nyerte 38 ponttal, második a BBTE 35 ponttal, harmadik az MTK 16 ponttal. A verseny győztesének Szilágyi Lajos országgyűlési képviselő, a Magyar Athletikai Szövetség társelnöke osztotta ki az érmeiket.

A verseny részletes eredménye a következő:

200 m síkfutás bajnoka: Raggambi István BBTE 21,8 mp. Országos rekord! 2. Sugár UTE 22 mp. 3. Solt BSE 22 mp, 4. Gerő III. MTK 22,4 mp.

400 m-es síkfutás bajnoka: Barsi László BBTE 49,3 mp. 2. Zsitvay BBTE 49,5 mp. 3. Szondi MAFC 51,4 mp. Szabó Pécsi SC.

1500 m-es síkfutás bajnoka: Szabó Miklós MAC 4 p 06,8 mp. 2. Ferihegyi MTK 4 p 07 mp. 3. Gyulay MAC 4 p 07,2 mp. 4. Belloni MAC 4 p 09,4 mp.

10,000 m síkfutás bajnoka: Hevele Ferenc Soroksári AC 32 p 41,6 mp. Országos rekord! (Régi rekord: Szabó Elek MAC 32 p 43,8 mp). 2. Szilágyi Cselede-Berecki LE 33 p 46 mp. (elői kerületi rekord!) 3. Majorossy ESC 33 p 57,8 mp. 4. Galambos ESC 35 p 05 mp.

110 m gátfutás bajnoka: Jávor István MTK 16,1 mp. 2. Tivardy Ferenc SZTC 16,3 mp. 3. Várnai MAC 16,5 mp.

400 m gátfutás bajnoka: Valentin József Soroksári AC 57,6 mp. pesti kerületi rekord! 2. Kovácsy FTC 58,2 mp. 3. Kertész FTC 58,6 mp. 4. Génes MAFC 59,8 mp.

Magasugrás bajnoka: Orbán Ferenc

Padlólakk

legszebb színekben, kiváló minőségben, nagyon olcsón kapható

STERN festéküzletben

DEBRECEN, PIAC-U, 16. (Bikával szemben.)

Ugyanott poloska, svábbogár, patkány, egérrítő megbízható minőségben kapható.

BBTE 181 cm. 2. Bácsalmásy TFSC 178 cm. 3. Udvardy BBTE 178 cm. 4. Stumpf KFAC 178 cm. Késmárky 173 cm-rel helyezten.

Hármasugrás bajnoka: Fekete Imre, Dorogi AC 13 m 90 cm. 2. Magyar MTK 13,75. 3. Somfay MAC 13,72. 4. Boros KEAC 13,44.

Súlydobás bajnoka: Darányi József MAC 15 m 13 cm. 2. Kovács BBTE 13,19. 3. Kiss MBSE 13,17. 4. Mihályi MTK 13,15.

Díszkasztyós bajnoka: Marvalits Kálmán BTC 45,75 m. 2. Madarász

Szegedi Ak 45 m. 3. Remecz RAC

44,10. 4. Darányi MAC 43,74.

Budapest kerület 4-szer 4000 m-es ifjúsági stafétabajnoka a MAC csapata (Madari, Nádudfalvi, Farkas, Mészáros). 3 p 35,8 mp. 2. az MTK 3 p 38,2 mp. 3. az FTC 3 p 39,8 mp.

Budapest kerület 3000 -mes ötos ifjúsági bajnoki csapatversenyében: 1. MTK csapata (Simon, Ács, Cserháty, Szalontay, Nagy) 25 ponttal, 2. a Vasas 31 ponttal. Egyénileg 1. Krizsán Vasas 3 p 20 mp. 2. Simon MTK 9 p 20,6 mp. 3. Ács MTK 9 p 38 mp.

HAJDUFÖLD KÖZGAZDASÁGA

Szerkeszti: Meissner Károly.

a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara s-titkára.

Nincs vevő magyar búzára a külföldi piacokon

Gabonapiac

A készáruvásáron különösen a búzáknál volt igen jelentékeny forgalom. Az irányzat azonban nem változott sem a búzáknál, sem a többi cikkknél, ami ebben találja magyarázatát, hogy a jobb kereslettel szemben meglehetősen sok áru volt a piacon. Ezt viszont annak tulajdonítják, hogy sok olyan buzárt, amelyet eredetileg külföldre akartak eladni, a belföldön értékesítik, mert ezidőszent magyar búzáig alig lehet a határon túl eladni. Ilyen körülmények között a határidőpiacon is meglehetősen egyenlőtlen volt az irányzat. A megvásárlásnál úgy a búzáknál, mint a rozsnál magasabb árfolyamok érvényesültek, amelyek azonban csak rövidtávú ideig tartották magukat. Zárlat felé már inkább lebonnyítottak voltak a határidőpiacon, amelyek el is lajnhították az irányzatot. Részben a Liverpooli piac alacsonyabb jegyzése, részben pedig az arbitrázs eladása okozta, hogy a lebonnyítottak jutottak tulajdonra.

A kereskedelem ugyanis azt a búzát, amelyet a vidéken vásárolt, nem tudja ezidőszent exportálni és ezért kénytelen a beraktározott készáru ellenében árbiztosító eladásokat teljesíteni a határidőpiacon. A tengeri kassz szilárdabb volt augusztusra, májusra ellenben olesobbodott, végeredményben azonban a keddi árfolyamokkal szemben egyik cikkknél sem lényeges az árváltozás.

A lisztárak sem változtak. Készárúliszt árváltozás árjegyzései: Buza: tiszai 77 kg 17,50—17,90, 78 kg 17,70—18,10, 79 kg 17,80—18,30, 80 kg 17,90—18,40, felsőtiszai 77 kg 17,10—17,30, 78 kg 17,20—17,50, 79 kg 17,40—17,60, 80 kg 17,80—18,10, dunántúli 77 kg 17,00—17,20, 78 kg 17,10—17,40, 79 kg 17,30—17,50, 80 kg 17,40—17,60, pesti 77 kg 17,00—17,20, 78 kg 17,10—17,40, 79 kg 17,30—17,50, 80 kg 17,40—17,60, bácskai 77 kg 17,00—17,20, 78 kg 17,10—17,40, 79 kg 17,30—17,50, 80 kg 17,40—17,60.

Rozs: pesti 10,60—10,75, egyéb rozs 10,60—10,75, tak. árpa I. 15,00—15,50, tak. árpa II. 14,50—14,75, fűsöm. árpa 18,50—20,00, egyéb sörárpa 17,00—18,00, repce 27,25—27,75, tiszai tengeri 16,20—16,60, egyéb teng. 16,20—16,60, zab I. új 16,25—16,75, korpá 9,60—9,80.

Budapesti és vidéki nagymalmok hivatalos árai bolettával és forgalmi adó nélkül: 0gg 39,65—40,15, 0g 39,15—39,65, 2-es 36,65—37,15, 4-es 31,25—32,00, 6-os 22,65—23,15, 8-as 12,00—13,00, rozs 0-as 31,65, 1-es 22,40.

A termény és magpiac felhívatalos árjegyzései: fehérbab 44—46, biborhere 35—38, fehérbere 150—170, ba'acim 22—34, Viktória bornó 16—19, expressz borsó 15—17, lenmag 37—40, tavaszi lakköny 20—22, ökmag 35—38, mák 72—74.

Zürich, augusztus 21.

(Zárlat.) Páris 20,21 és fél, London 25,04 és háromnegyed, Newyork 514,22 és fél, Bruxelles 71,85. Milakó 26,93

és fél, Madrid 54,75, Amszterdam 207,13 Berlin 122,82 és fél, Wien 72,68, Szófia 372 és fél, Prága 15,26, Varsó 57,70, Budapest 90,20, Belgrád 912 és háromnegyed, Bukarest 306 és fél

Valuta- és devizaárfolyamok

Budapest, augusztus 21.

Pénznemek: Angol font 27,73—27,88, Belga font 79,50—79,90, Cseh korona 16,83—16,95, Dán korona 152,50—153,10 Dínár 10,04—10,12, Dollár 576,20—569,20, Francia frank 22,40—22,70, Hollandi forint 229,20—230,20, Lengyel zloty 63,65—64,05, Lei 3,365—3,405, Léva 4,12—4,18, Lira 29,70—30,00, Német márká 135,80—136,40, Norvég korona 152,50—153,10, Osztrák schilling 80,30—80,70, Svájci frank 110,60—111,10, Svéd korona 152,90—153,50.

Külföldi kifizetések: Amszterdam 229,35—230,05, Athén 7,375—7,475, Belgrád 10,125—10,135, Berlin 135,9875—136,3875, Brüsszel 79,55—79,89, Bukarest 3,39—3,41, Kopenhága 152,675—153,075, London 27,72875—27,80875, Madrid 59,70—61,70, Milánó 29,81—29,91, Newyork 569,30—570,30, Oslo 152,65—153,05, Páris 22,30—22,46, Prága 16,89—16,94, Szófia 4,125—4,1525, Stockholm 153,10—153,50, Varsó 63,25—64,05, Wien 80,4625—80,7125, Zürich 110,7125—111,0125.

BUDAPESTI ÁLLATVÁSÁR

A mai vágómarhavásárra felhajtottak 1013 vágómarhát, Arak fillérben: Ököl legjobb minőségű 100—116, közép minőségű 76—96, gyengébb minőségű 61—74, Bika legjobb 104—116, kivételesen 118, közepes 85—102, gyengébb 62—84, Tehén legjobb minőség 90—116, kivételesen 108—112, közepes 66—88, gyengébb 50—60, Bivalyok 72—100, növendékmarha 36—50. Lanyha irányzat mellett a közép és gyenge minőségűek 2—4, a bikák 6—8 fillérral olcsóbbodtak. Pírma áru változatlan. Néhány extrem marha a jelzett árnál s jobb áron keit el.

A ferenvárosi sertésvásárra felhajtottak 2930 sertést. Eladtak élesulyban klogrammonként könnyű sertést 120—124, közepse sertést 124—128, nehéz sertést 126—130 fillérrért. A vásár irányzata élénk volt.

Országos tojóverseny

A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara augusztus 10-én bocsáította ki felhívását és tájékoztatóját kiskiszfalási kísérleti gazdasága mintabarnomi-telepen rendezendő I. Országos Tojóverseny tárgyában. Az első napokban már oly tömeggel érkeznek a tojóversenyre a benevezések, hogy máris nyilvánvalóvá vált, hogy mennyire nagy szükségét és hiányát érezték a magyar barnomfitenyésztők egy oly komoly tojóversenynek, melyen állataik tételemképességéről és tenyésztetük fejlettségéről bizonyosságot tehetnek. A Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara ismét olyan közérdekű akciót

vett fel gazdag munkaprogramjába, amely a magyar gazdászok legszélesebb rétegét érinti, anélkül közzgazdaságilag is egyik legjelentősebb termelési águnknak, a magyar barnomfitenyésztésnek fejlődését szolgálja. Kiválóan alkalmas lesz az I. Országos Tojóverseny arra, hogy eredményeivel rámutasson: melyik hazánkban tenyésztett fajta a legjobb tojó tojóainak számára és sulyára nézve, de az egyes tenyésztetek számára még nagyobb jelentőségű, mert bizonyosság lehet arra is, hogy e fajtában rejlő tojó képességet, mely hazai tenyésztők tudták legteljesebben kihozni okszerű tenyésztésükkel.

A tojóversenyre bekerülő állatokat a legmodernebb elvek alapján berendezett, egészen új, tökéletesen higiénikus üvegfalú kaparóhelyekkel, két szakaszos, gyepes kifutóval ellátott tojóházak várják. A kipróbált kiválóan jó rendszerű ellenőrző csoportfészek, az automata etetés, telep fűthető itatók, a világos, száraz, tisztalevegős környezet minden előfeltételt nyújt az állatok számára, hogy a legmodernebb elvek alapján összehajtott tojóakarmányt a versenyállatok legteljesebben értékesíthessék.

De nemcsak a külső körülményeket készítette elő a legjobban a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara, hanem állandó állatorvosi és szaktudományi felügyelet, valamint az ellenőrzés leg pontosabb eszközele által is lehetővé tette, hogy a legteljesebb erkölcsi siker jegyében indulhat meg az I. Országos Tojóverseny.

Végül a magyar barnomfitenyésztés színvonalához méltóan állapította meg a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara a verseny díjazását is, amikor a kiosztandó ölevekhez 1000 pengő értékben ad ki emléktárgyakat.

Sajnos a tojóverseny céljaira rendelkezésre álló hely csak 600 darab állat felvételét teszi lehetővé és ez a létszám az eddigi jelentkezők mérvéből következtetve, már a szeptember 15-i jelentkezési határidő letelte előtt előreláthatólag be fog telni. Az I. Országos Tojóverseny felvételét elsősorban a jelentkezés beérkezéseinek sorrendjében eszközli a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara, ezért ajánlatos a jelentkezőket legelőszörben eszközölni. A verseny feltételeit tartalmazó tájékoztatót bárki kívánságára készséggel küldi meg, teljesen díjtalanul a Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara (Debrecen, Hunyadi u. 5., I. e.)

*****

— Liszt Nándor és Sümegehy József: „Debrecen katolikus multja és jelene” című könyve 1 pengő 50 fillérrért kapható Antalfy, Csáthy és Springer kereskedésében.

— A Ker. Nemzeti Liga debreceni osztályának tanácsadó irodája (József kir. herceg-utca 16., bejárat a kapu alatt) a nyári hónapok alatt is minden hétköznapra eső szerdán és szombaton délután 6—7 óra között tanácsadás vagy utbaigazítás céljára szegénysorsu ker. felek részére díjtalanul rendelkezésre áll.

— Mindenféle írógép-munkát, értekezéseket, tudományos dolgozatokat, kimutatásokat stb. gépelését, magyar, német, francia, angol nyelvű gépelést vállalok. Telefon 953.

— Könyvkötéseket, bördíszmunkákat, képeretéseket, dobozokat stb. legizlesebben és legolcsóbban készít könyvkötészetünk.

Kifutó fiu

14—16 éves felvételi lapunk nyomdájában József kir. herceg-u. 16

RADIO

Mit hallgassunk ma a rádióban?

Budapest. D. e. 9,15: Gramofonhangverseny.

9,30: Hírek.

9,45: A hangverseny folytatása.

11,10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. Vízállásjelentés magyarul és németül.

12: Déi harangszó az egyetemi templomból, időjárásjelentés.

12,05: A m. kir. 1. honvédelmi miniszter zenekarának hangversenye. Karmagy: Fricsey Richárd.

12,25: Hírek.

12,35: A hangverseny folytatása.

1: Pontos időjelzés, időjárás- és vízjelzés.

2,30: Hírek, élelmiszerárak.

3: Piaci árak, árfolyambírek.

4: A „Virágoskert” meséorája.

4,45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízjelzés, hírek.

5,10: Ivétz dr. Málnási Ödön előadása: „Gróf Pálffy János küzdelme Magyarország felszabadításáért”.

5,40: Parádi Jóska és cigányzenekartának hangversenye.

6,45: „Képek a magyar irodalom múltjából”. Császár Elemér dr. egyetemi előadása. Közreműködik: báró Szentkiszthy négyre Rózsi.

7,15: Eugen Stepat orosz balalajkazenekarának hangversenye.

8,15: Békeffy-est a Studióból. Konferánsok és egyfelvonások. Rendező: Békeffy László.

9,10: Lóversenyeredmények.

9,15: Hangverseny. Közreműködik: K. Drevehth Nóra (zongora) és Kresz Géza (hegedű). 1. Haenel: g-moll szonáta (Lento—Allegro—Adagio—Tempo di Giga). Kresz. 12. Beethoven: Krutzer-sonáta op. 47. (Adagio—Presto—Andante con variazioni Presto) Kresz. 8. Chopin: öt etude (K. Drevehth).

10,15: Pontos időjelzés, időjárásjelentés.

10,30: Emlékezés Lenaura halálának századik évfordulójára alkalmából. Felek Sándor dr. felolvasása. Margaretha Jokl németnyelvű előadása és szavalata. — Utána: Toll Árpád cigányzenekarának hangversenye az Ostende-kávéházban.

KÜLFÖLD:

Bécs. D. e. 11: Gramofonzene. 12: Szórakoztató zene D. u. 3,30: Gramofonzene. 4,35: Vonóstró. 8,95: Kamarazene. Népszerű est a bécsi zenéről.

Berlin. D. u. 4,30: Szórakoztató zene. 6,25: Angol és német dalok és kettősök. 8: Hnagverseny. Utána tánczene. 12,30: Éjjeli hangverseny.

Boroszló. D. u. 4,30: Szórakoztató hangverseny. 7,05: Rádiózene. 9,35: Vendégül zene.

Majna-Frankfurt. D. u. 4: Szórakoztató hangverseny. 7,30: Zenei egybeállítás. 8,30: Egyfelvonásos vígjáték előadás. 9,15: Zenei előadás. 10,30: Gramofontánczene.

Prága. D. u. 5: Kamarazene. 8: Dalok. 8,30: Népszerű hangverseny. 9,30: Zonógrahangverseny. 10,15: Gramofonzene.

Róma. D. u. 5,30: Ének- és zenekari hangverseny. 9,02: Operatörzslélek.

VASÁRUK JELZÉKE.

Augusztus 22-én. Aszód, Komádi, Veszprém. Állatvásár: Csongrád. Kirokódóvásár: Budapest, Kikosszleplak. Augusztus 23-án. Letenye. Kirokódóvásár: Budapest, Csongrád.

ELÁRVÉREZEM

vb. ifj. Vértessy István csódtömögéhez leltározott kintlevőségeket és egy db használt személy „Ford” autót. 1930. augusztus 25. délután 3 órakor Debrecenben dr. Szilágyi ügyvéd, tőmegrogonok irodájában, Deák Ferenc 13. sz. felvételilag Török Bálint-u. 3.

Rákóczy, végrehajtó

VARROGEP

JAVITÁS

SAKSZERUEN

ES GYORSAN.

SINGER VARROGEP RESZV. TARS.

Piac-utca 79. szám.

Kertész

aki gyümölcs-, virág és konyhakertészetben agyaránt gyakorolt — dolgozni szerető, lehetőleg fiatal nő-ül. vagy kiscsaládu férfit — Debrecenhez 2 kilométerre fekvő birtokra okóber elsőj belépéssel alkalmazásba vennék. Ajánlatot a fizetési igény (konvenció) megjelölésével kérem: Machó Ferenc Debrecen, Dobozi utca 17. számú címre, kérem. Villanyszereléshez étrók előnyben.

KIADÓ LAKÁS

Kiadó

szoba, konyha, fűszek, mára, Árpádtér 37. sz. 4632

Modern

egy szoba, konyha, szep frissen festve. kiadó. Eötvös utca 85. szám. 4631

Két

szoba, előszoba, konyha, szep fürdőszoba november 1-re kiadó. Kigyó utca 38. 294

Egy-kétő

szobás lakás olcsón kiadó (villany, vízvezeték) Böszörményi ut tizenkilenc. 286

Különálló

1 szobás, komfortos lakás parkirozott udvarral — azonnal kiadó. Zápolya utca 8. 4608

Kiadó

egy szoba, konyha, egy udvari elcsjére Homokkert, Oláh Károly utca 48. szám. 4612

Kossuth-utcán

szép kis udvarban, emeleten, lakás azonnal kiadó. Kossuth-utca 8. 4518

Egy

szoba, konyha, kamarából álló lakás azonnalra is kiadó. Gyönyörű fás udvar vízvezeték és fűtött kut. Apafi utca 20. 4409

Két szoba,

konyha, kamara szeptember 1-re ötmalom utca 1. szám alatti kiadó. Megtekinthető a délutáni órákban. 4545

Négyszobás

modern lakás az Arany Bika bérházban azonnalra kiadó. Üzleti helyiség a Bika fürdő mellett augusztus 1-re kiadó. Két személyautó eladó. Érdeklődni lehet az Arany Bika irodában telefonon 15. 3898

Szép,

szép utcai szoba, konyha, kamara mosóházzal fás, virágos udvarban szeptember elsejére — vagy augusztus 15-re kiadó. Apaffy utca 20. (Ker.)

BUTOROZOTT SZOBA

Butorozott

szoba kiadó intelligens egyénnek Cserepes utca 16. szám. 4627

Egy

csinosan butorozott különbejárati szoba szeptember 1-re kiadó. József kir. herceg utca 35. II. em. 283

Főtér

legszébb helyén utcai világos, tágas szoba csinosan butorozva zongora- és fürdőszoba használattal egy-két személy részére szeptember 1-re kiadó. Hatvan utca 1. II. emelet 17. Telefon 17-83. 200

Kiadó

két különbejárati utcai butorozott szoba. Kossuth u. 26. Baloldal. 293

Különbejárati

csinosan butorozott szoba Kollégium mellett intelligens zsidó családnál egyetemi hallgatónak kiadó. Cim a Független Ujság kiadóhivatalában. 291

Különbejárati

utcai és udvari butorozott szoba kiadó. Eötvös utca 59. 4613

Különbejárati

csinosan butorozott utcai szoba, esetleg ellátással szeptember elsejére, egy vagy két személy részére kiadó. Hüvelyes utca 7. szám. 4605

Butorozott

szoba szeptember 1-re kiadó Simonvi ut 9. sz. 4611

Püspöki

palotában csinosan butorozott szoba kiadó, esetleg fürdőszoba használattal. Cim a kiadóban. 127

Egy

kétágyas, parkettes utcai butorozott szoba kiadó. Hatvan utca 18. II. emelet. 4567

Főtér

legszébb helyén utcai világos, tágas szoba csinosan butorozva zongora- és fürdőszoba használattal egy-két személy részére szeptember 1-re kiadó. Hatvan utca 1., II. emelet 17. Telefon 17-83. 200

Utcai

butorozott szoba, esetleg ellátással kiadó, iskolás gyermeket jó ellátásra elfogadok. Varga utca 28. szám. 4433

LAKÁS ÉS SZOBA KERESLET

Okóber 1-re

csöndes udvarban egészen egy szoba, konyha lakást keres hivatalnok. „Pontos fizető” jellegre. 317

TELJES ELLÁTÁS

Özv. urinő

Budapesten 4 szobás lakással 1—2 urileánynak teljes ellátást és kellemes otthont nyújtana. Kertészeti, kereskedelmi és iparfőiskolák közelében. Klein I. Kender utca 14., I. 4. 297

Egy-két

izraelita diák teljes ellátást kaphat uri családnál. József kir. herceg utca 29. 318

Tanár

középiskolai növendéket teljes ellátásra elvállal. Cim a kiadóban. 316

Két

kisebb diákot teljes ellátásra elfogad izr. uricsalád. Zongora használat és tanítás idegen nyelvekre is. József kir. herceg utca 35., II. 284

Diákok

teljes ellátásra felvesz izr. uricsalád. Bethlen utca 50. utcai lakás. 292

Két

iskolás fiut vagy leányt uri család teljes ellátásra elfogad, Csonka u. 5. szám. 4615

Középiskolás

leányokat teljes ellátásra zongora használattal elfogadok. Szent Anna utca 11. 4609

Teljes ellátással

egy vagy két személy részére, csinosan butorozott szoba különbejárati utcai szoba szeptember elsejére kiadó. Hüvelyes utca 7. szám. 4606

Központban

az összes iskolához közel, két diák vagy diáklányt teljes ellátást kaphat jutányosan csinosan butorozott utcai külön szobában. Hatvan utca 1., II. em. 17. szám. 199

Két

tanulóleányt uri család teljes ellátással kellő felügyelet mellett elfogad zongorahasználattal Timár utca 5. sz. 4549

BUTOROK

Ebédőberendezést

(szekrény, asztal, székek) kölcsönvennék attól, akinek nem a bér magassága, hanem inkább a gondos megőrzése a fontos. Cim a kiadóban. 4527

OKTATÁS

Koncerthegedűs,

repedagógus hegedűórát ad jutányos díjazással. Nvil utca 66. 4028

APRÓ HIRDÉTESEK

Egy apróhirdetés 10 szóig 50 fillér és egyszerre két reggeli lapban jelenik meg. Vastagabb betűvel szedett szavak duplán számíthatnak. — Ületi hirdetések más tarifa alá esnek.

Apróhirdetésekre minden felvilágosítást a 141. telefonszám ad.

ÁLLÁST KERESŐ NŐK

Jó megjelenésű,

szerény igényű, feltétlen megbízható, fiatal uriaszony kis gyermek mellé mint gondozó, — türelmes, vagy anyahelyettes szept. hó 1-től Debrecen vagy vidékére is ajánlkozik. Egy hónapi próbaidő alatt csak lakást és ellátást kér. Értesítés Gaál Józsefnő Budapest, Üllői ut 48. címre küldendő, zárt leveleiben. 4575

Tisztességes

30 éves rom. kath. nő keres főző, házvezetőnői állást, nőtlen földbirtokosnál gazdasszony vagy gyermek mellé anyahelyettesnek is, jó bizonyítványokkal szeptember 1-re. Kossán Rózsi Sántóhegy. 4600

BETOLTENDU ÁLLÁS NŐKNEK

Mindenes

szakácsnőt, ki jól főz, hosszú bizonyítvánnyal felveszek. Szántó Mór és Társa. 289

Felveszek

perfekt mindenes főzőt, megbízható egyén ajánlkozhat reggel 6-tól este 10-ig való elfoglaltságra, Svájc Tejivó, Piac utca 26. 322

Tanulólanynok

felvételnél. Em. női divatszalon, Piac utca 79. szám. 288

Gazdasszonyok

vagy szakácsnének ajánlkozom vidékre is. Cím a kiadóba kérem leadni. 270

BETOLTENDU ÁLLÁS FÉRFIAKNAK

Ügyes

megbízható kiszolgálóleány felvétetik Springer páiar, könyv, fotócékek szaküzletébe. 4630

Egy

uri fodrászsegéd felvétetik azonnal 23-tól 30 évesig. Zsugovics András Berettyujfalu. 4638

Kifutófut

felvesz Harsányi, Eötvös utca 11. szám. 288

Előkelő

megjelenésű ur (garanciaképes) mint üzlet-szerző havi 250—300 pengőt kereshet. Böszörményi ut 19. 285

Autófényező

és kerékgyártó tanulókat fizetéssel azonnali helyépre felvesz Neuländer kocsiáru. 272

Zongoratarar
nyári szünet alatt jutányos áron magyar nótakurzust rendez. Cím a kiadóban. 3630

ÉLELMISZER, ITAL

Bor
sajáttermésű, nagyban, kicsinyben és literenként literenként 64 fillér. — Burgondia utca 9. sz.

AUTÓ, MOTOR, KERÉKPÁR

Autófuvarozást
legjutányosabban vállalkoz. Vigkedvü Mihály u. 10. sz. Telefon 9-47. 4077

Motorkerékpár
Fölcsönzés. Károly Ferenc József ut. 1. szám és a Böszörményi uti DKASE pályán. 4597

Kerékpár
elcsón eladó. Megtekintés a járásbírósi palotában. Bertha altisztánál. 4598

Jókarban
levő 500-ös 6 személyes Fiat autó jutányosan eladó dr. Ujfaluassy Dezső Nyírmihálydi. 4591

ELADÓ INGÓSÁG

Ideál
frógép, látható irásu, teljesen jókarban, strapabíró, eladó, esetleg bérbe kiadó. hosszabb időre. Cím a kiadóban.

Alig használt
egykarikás gázrezo jutányosan eladó. Kossuth utca 30. első emelet hátsó lépcső.

Rádió
3 lámpás teljes felszereléssel eladó. Ispottály utca 13. sz.

Római
sálus iparművészeti dísztárgy megbízásból eladó. Értekezhetni Lefkóvitás butorizletben. — püspöki palota. 4588

ELADÓ ÁLLATOK

Fajgalmok
eladók Apafi utca 20. sz. Ugyanott megvételre keresek buza, köles- és repcealj keveréket nagyobb és kisebb mennyiségben. 2253

Fajkomondor
költyök eladó. Böszörményi ut. 19. sz. 286

Apróhirdetés

a **vasárnapi számba**

Szombat este 8 óráig

adható fel

DEBRECENI UJSAG

HAJDUFÖLD
kiadó hivatalában.

Kossuth-utca 3. sz.

I. emelet.

KULONFELE

Táncmulatság
24-én, vasárnap estétől reggelig 50 fillér belépőjeggyel. A gazdúrban csárdában. Hosszapályi kövesutnál. 4587

Félföltönyök
felöltök jó karban olcsón eladók. József királyi herceg utca 27. keresztépület. 276

ELADÓ HÁZ

Monostorpályi
uton és Rigó utcában új beköltözhető házak és ház helyke hosszú idejű törlesztés kedvezménye mellett eladják. Tiszántúli Mezőgazdasági Hitelintézet, Kossuth utca 8. szám.

Téglás-kerthen
Létai- és Basahalom-utcákban azonnal beköltözhető új és régi házak, valamint ház helyke nagyon előnyös feltételek mellett eladók. Tiszántúli, Kossuth-u. 8. 3250

Vasvári Pál
utca (Hadházi utca mellett az erdő alatt) 300 négyzetöles sarok ház hely kedvező fizetési feltételek mellett eladó. Érdeklődni a Tiszántúli Mezőgazdasági Hitelintézetnél, Kossuth utca 8. szám. 3994

Eladó ház
gyümölcsös a Geréby telepen, Irén utca 48. szám. Értekezni lehet ugyanott. 4477

Kemény
Zsigmond utca 3., valamint Szegedy Gergely utca 11. számú modern házak eladók. Értekezhetni: dr. Fráter Lajos ügyvédnél, Piac utca 73. szám. 295

ELADÓ FÖLD

Csendőrtöknek
vasutasoknak alkalmas 200 négyzetöles ház hely bekerítve, fajszerű és gyümölcsesfákkal beültetve, óriási terméssel eladó. Kossuth 50. 4223

Eladó
24 hold föld tanyával, Nap utcán családi ház, Póroszlai uton villatelek eladó. Értekezni Nap utca 4. Telefon 12-83. 4628

BIRTOK-BÉRET

Haszonbérbeadó
Nagycsere 31. tanya, 22 kat. hold, az erdőszél mellett. Értekezni ugyanott. 269

Tanyásbirtok
78 katasztrális buzatermőföld Guton pancellárvá is eladó. Értekezhetni: dr. Fráter Lajos ügyvédnél, Piac utca 73. szám. 295

UZLET, MOHÉLY, RAKTÁR

Piac utca
legjobb helyén 2-3 helyiség varrodának, szűcsnek vagy fényképész lakásal együtt igen olcsón kiadó. Cím megtekinthető: Erzsébet utca 50. szám. 321

Koresma
jogfolytonossága, piacon lakás, műhely olcsón kiadó. Hatvan 61. 315

Veld'gő
jóforgalmu, a város központjában családi okok miatt olcsón eladó. Értekezni lehet Batthyány utca 13. Tiszai szabómesternél a déli órákban. 4428

AJÁNLAT

Püsszeröző
vállalat, Erzsébet utca 68. olcsón és szépen vállalk. 296

Dália virág
bármily mennyiségben kapható. Simonyi-ut 9. 4580

Mázolást
észobafestést jutányosan vállalkoz Arany János utca 22. Sárossy József. 4602

Betétekre
most is mi adjuk a legmagasabb kamatot Kélcsonókat olcsón folyósítunk. Debreceni Népszövetségi Hitelszövetkezet, Szent Anna utca 70-12 Batthyány sarok bérpályán. 4428

Ondolálás

80. manikűr 40. speciális lobi és babi hajvágás 30. borotválás 16. hajválas 20. fazonra 20 fillér. Miklós utca 53. Tomi. 298

Csillárjait

ma már nem kell szidoloznia mert bármilyen szüregalvanizált minden nagyságban tárgyakat nikkelez Földváry, Széchenyi utca 55. 2853

Olesó

butoreladás. A nagy boltbért megtakarítva, módomban van olcsón árulni u. m.: háló-, ebédlő-, uri szoba-, leányzóba, szalonn, hentes, divány, berzsel, fojtó, vitrin, interziás minden egyes butordarabok, kedvező fizetés mellett is. Hunyadi utca 26. Erzsébet u. sarok. 193

Géppel

stopolok, javítók fehérneműt, gyermek- és nőruhát izlésesen készítek. Bothermere utca 41. sz. 320

Szemüvegek

készítője — orvosi receptre is — Nagy Kálmán látzerész Piac u. 73. Paulo vésnőknél. Javítások szakszerűen készülnek. 3908

KERESLET

5-6 holdas

szóló telepítésre alkalmas ingatlan, esetleg kúpusztult szőlőt keresek a város határában megvételre, lehet mű utmentén, Hegedűs ingatlan irodá, Timar utca 5. szám. 4631